

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Tomasza Ap
Czw. św. Herona M.
Piąt. św. Wiktoryi P.
Sob. Wigilla
Niedz. NARODZ. CHR P
Pon. św. SZCZEPANA M
Wt. św. Jana Ap.

Wschód słońca 8 m. 11
Zachód słońca 3 m. 45
Dług. dnia godz. 7 m. 34
Przybyło dnia g. 0 m. 01

Cena prenumeraty
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie „ 3 „
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ - „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70
ZAGRANICĄ:
Miesięcznie „ 1 „ 10

Redakcya

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sroda, dnia 21 grudnia 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptoce p. Patka.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petiłow. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcya uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

ZARZĄD GAZOWNI MIEJSKICH w ŁODZI

TARGOWA 34.

uprasza uprzejmie swoich P. T. Konsumentów o każdorazowe zawiadomienie choćby o najmniejszym upływie gazu i o nieprawidłowym paleniu się lamp, palników, aparatów i innych urządzeń gazowych.

W każdym wypadku zarząd Gezowni przedsięwzięmie natychmiast środki dla usunięcia wszelkich nieprawidłowości bez jakichkolwiek kosztów dla pp. Konsumentów.

3169-3-1

Bar Restaurant „LOUVRE“

Przyjmuje się wszelkie zamówienia do domów. Spec. Indyki pieczone, Ryby, Majonezy, Paszety, Zakąski i t. p.

Geny przystępne.

Telef. 13-90. Piotrkowska 86. Telef. 13-90.

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO
(KONSTANTYNOWSKA 16).

Jutro o g. 8 m. 15 wieczorem

W Piątek o godzinie 8 m 15 wieczorem

Przedstawienie operetki.

„FANATYCY“

Rybny Targ

przy Zielonym Rynku Nr. 9.

Wielki wybór żywych i śniętych ryb z pierwszego źródła — po cenach najtańszych poleca na święta (aż do piątku do 3 po poł.).

Rybny Targ przy Zielonym Rynku Nr. 9. 4179

SZAMPANSKIE

Doyen & Co
REIMS.

2915

Koniec wyborów angielskich.

Wybory w Anglii zakończyły się utrzymaniem status quo. Obie partie znalazły się w takim samym położeniu, jak w styczniu r. b. Rząd Asquitha posiada większość 384 głosów przeciw 280 (268 liberałów, 43 posłów robotniczych, 73 redmondystów przeciwko 271 unionistom i 9 obriemistom). Pozostałych jeszcze 8 mandatów nie zmieni tego stosunku. Tylko w 54 okręgach wybrano innych przedstawicieli, niż w styczniu — ale straty w jednym okręgu wynagradzały zyski w drugim, tak, że naród angielski dał dowód silnego trzymywania się raz powziętych przekonań, pomimo, iż na ogół biorąc zainteresowanie się wyborami osłabło.

Wyborcy mieli do rozstrzygnięcia prawie te same sprawy, co poprzednio. W styczniu na pierwszym miejscu stała sprawa nowych podatków odrzuconych przez lordów oraz sprawa znaczenia izby lordów. Teraz ta ostatnia kwestya wystąpiła na pierwszy plan, przyczem silny nacisk położono na sprawę cel ochronnych oraz na bolączkę irlandzką.

Wybory obecne stanowią zatem dla Irlandyi

zwycięstwo, które ją zbliża do osiągnięcia samorządu.

Sprawa Irlandyi jest najbardziej dla obozu konserwatywnego jątrzącą. Unioniści oświadczyli, że nigdy nie ścierpią istnienia parlamentu irlandzkiego, że protestanci irlandzcy gotowi są do odparcia siłą postanowień ewentualnego parlamentu tej „niższej rasy“, której anglik nigdy się nie podda.

W kampanii wyborczej walczone z liberałami, oskarżając ich o to, że poddali się komendzie Redmonda, który w razie zwycięstwa liberałów będzie prawdziwym królem Anglii.

Istotnie wobec równych sił unionistów i liberałów, wobec tego, że większość ścisła angielską przedstawiać będzie zaledwie około czterdziestu posłów robotniczych, z których postulatami rząd Asquitha niezawsze będzie mógł się zgodzić, faktycznymi panami położenia są teraz irlandzcy Redmonda wraz z ich 73 głosami. Oni będą mogli w każdej chwili wyrzucić rząd obecny, gdyby nie spełnił danych im obietnic. Jest więc w złośliwych aluzjach konserwatystów co do „rządów“ Redmonda dużo prawdy.

Na politykę zewnętrzną Anglii wybory obecne silnie oddziaływać nie mogą. Anglia, jak do tychezas, prowadzić będzie swoje zbrojenia morskie, które przybrałyby zapewne niepokojące rozmiary dopiero w razie przejścia do władzy unionistów, straszących podczas kampanii wyborczej widmem potęgi niemieckiej.

Względem Niemcy oddziaływałyby zapewne znacznie silniej na wyborców, gdyby rząd liberalny istotnie wstrzymywał kredyty na uzbrojenia. W Anglii przekonano się jednak, że niema takiego rządu, któryby lekceważył tę sprawę życia i śmierci potęgi brytańskiej. Przekonano się, że rządy liberalne tem się tylko różnią od konserwatywnych, że nie chcą one wprowadzić Anglii w niebezpieczne zatargi, nie chcą zaostreżać istniejących konfliktów, do przedwczesnego stosowania zbyt „energicznej“, czyli imperyalistycznej wojennej polityki — kierując zasoby państwowe ku wewnętrznym, społecznym ubezpieczeniom.

Wrzenie wśród studentów w Petersburgu.

O ostatnich zajściach w wyższych zakładach naukowych m. Petersburga przynosi „Now. Wrem“ informacje następujące:

„Dnia 16 grudnia około g. 1 pp. sala aktowa w uniwersytecie zapełniła się studentami, którzy przystąpili do dyskusji nad wypadkami w „katorżnych“ więzieniach. Wiece ten zwołany został na miejsce rozwiązane przez policję dn. 13 grudnia. Bez dyskusji uchwalona została rezolucya, charakteryzująca stanowisko studentów wobec wypadków samobójstw więźniów politycznych, oraz względem większości Izby państwowej, która odrzuciła interpelacyę opozycji w tej sprawie.

Zupa Rakowa

Z jednej pastylki firmy „TRIUMPH“ otrzymuje się talerz wybornej zupy. 4348

Pastylki oraz szyjki rakowe poleca

Handel Win i delikatesów

A. Trautweina

Pi. trkowska Nr. 73 tel. 880.

AMPEADOR
RFUMCULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD. PARIS

Prezes studentów związkowców, Szenken, zwrócił się do zgromadzonych z protestem przeciwko niektórym ostrym zwrotom w mowach i prosił mówców, aby nadal nie obrażali „imion świętych“.

Protestu Szenkena zgromadzeni wysłuchali z zupełnym spokojem. W mowach dalszych rozważano sprawę w jakiej formie mają wyrazić studentów swój protest. Przedstawiciele grup kadeckich i socjal. demokratycznych wskazywali na niemożliwość i bezcelowość jakiegokolwiek wystąpienia czynnych, przedstawiciele natomiast socjal. rewolucjonistów obstawali za strajkiem.

Po całym szeregu przemówień przeszła uchwała w sprawie trzydniowego strajku charakteru biernego t. j. bez usiłowań przymusowego przerywania wykładów, o ile się one będą odbywały.

Uchwała podobna powitana została przez studentów z wielkim zdumieniem. Zważywszy bowiem należy, że na wydziale prawnym, najliczniejszym ze wszystkich, wykłady już się skończyły i obecnie odbywają się egzaminy. Tłumaczy uchwały tej w duchu wyrzeczenia się egzaminów nikt nie chce, wobec czego nie będzie ona miała żadnych rezultatów praktycznych.

Podczas wiecu doszło kilkakrotnie do starć ze studentami związkowcami. Jednemu ze studentów związkowców odebrano z polecenia prezydium świstawkę, on sam zaś został wyprowadzony z sali. Do drugiego wiekzowego starcia doszło przy końcu wiecu przy rozpoczęciu śpiewów. Związkowcy zaprotestowali, tłum otoczył ich, grożąc kulkami, do bójkę jednak nie doszło.

Wiec zakończył się około godz. 2-ej. W tym czasie silne oddziały policji zebrały się około głównego wejścia, do gmachu jednak nie wkroczyły.

Strajk bierny rozpoczął się tegoż dnia w żeńskim instytucie lekarskim. Termin strajku 10 dniowy“.

W instytucie elektrotechnicznym tegoż dnia około godzinie 1-ej w pol. rozpoczął się niedozwolony wiec studentów przy udziale 200 — 250 osób.

Dyrektor instytutu, prof. Wojnowskij, polecił zebranyemu rozejść się natychmiast, uprzedzając, że w przeciwnym razie ucieknie się do środków represji. Od ministerium spraw wewnętrznych otrzymał świeżo zawiadomienie, że w razie wybuchu w instytucie jakiegokolwiek zaburzeń, aresztowani zostaną trzej studenci elektrotechnicy. O tem dyrektor uważa za konieczne zakomunikować studentom. Wiec, wysłuchawszy dyrektora, postanowił odbywać dalej zebranie, aby wyjaśnić swoje stanowisko wobec wiadomości z więzień dla ciężkich robót. Po krótkich przemówieniach uchwalono przyłączyć się do postanowień innych zakładów naukowych o strajku 3-dniowym w formie żaloby po skazańcach politycznych, którzy zakończyli życie samobójstwem“.

Tegoż dnia w instytucie technologicznym na skutek uchwały wiecu z dnia poprzedniego, ogłoszono strajk do wtorku d. 20 grudnia. Jednocześnie jednak nie zastosowano żadnych środków przemocy względem studentów, pragnących pracować. Dzięki temu niektóre wykłady odbyły się wieczorem, jednak na zajęciach praktycznych było tylko ośmiu studentów“.

Przeciwko pastorom w Król. Polskiem.

„St.-Petersburger Herald“ zamieścił cały szereg zarzutów pod adresem pastorów w Królestwie Polskiem za ich rzekomą działalność polonizatorską. Skarży się więc naprzód, że na synodzie w Warszawie, pod przewodnictwem generalnego superintendenta, Barschego, raciono pastorom niemieckim w twarz następujące słowa: „Szlachetniejsze żywioty z gmin tutejszych i pastorów zlewają się coraz więcej z narodem polskim“, przeciwko czemu zaprotestował jeden z pastorów niemieców. Denuncyja następnie, że istniejące w Dorpacie wśród słuchaczy teologii „Koło polskie“, złożone z przyszłych pastorów w Królestwie, polszczy swych członków.

W „Zwiastunie Ewangelicznym“, wydawanym przez generalnego superintendenta Jul. Barschego, pastor Edmund Barsche umieścił artykuł p. t. „Święto grunwaldzkie. Słowo o obowiązkach naszych wobec mazarów pruskich“, w którym, potępiając germanizacyjną akcję niemieców,

wzywa do ratowania tej części narodu polskiego.

Rudolf Buso, nowy superintendent dyecezyi kaliskiej, wystąpił do niemieckiej gminy Prażuchy urządzone pismo w języku polskim. Jeżeli by nie było przepisu o korespondencji urzędowej po rosyjsku, powinienby pastor pisać do chłopów niemieckich po niemiecku.

Wbrew zapewnieniom o neutralnej postawie pastorów w kwestyi narodowej, na synodzie pastorów śpiewano w kościele ewangelicko augsburskim hymn „Boże coś Polskę“, tak że konsystorz na skutek rozporządzenia władz musiał rozesłać okólnik, zakazujący surowo w kościołach takich manifestacji politycznych“.

Z piśmiennictwa.

„Książka“, miesięcznik, poświęcony krytyce i bibliografii polskiej, pod kierunkiem J. K. Kochanowskiego.

Ostatnim rocznikiem zamyka „Książka“ dziesięciolecie istnienia, gdyż wydawnictwo to rozpoczęło się w roku 1900.

„Książka“ omawia we wstępnych artykułach znamiennejsze zdarzenia kulturalne, palące kwestye literackie, broni każdej placówki cywilizacyjnej troskliwością i czujnością otacza w nich piśmiennictwo ludowe, towarzystwa oświatowe, bibliotekarstwo, ze czcią przypomina w stosownej chwili nazwisko uczonego, czy pamiętny jubileusz, gwoli uprzytomnienia potężnych zasług Polski w dorobku postępu ludzkiego.

W dziale „Krytyki“ mieszczą się jędrne oceny, a w sąsiadującej z nim „Kronice“ sumienny przegląd bieżącego ruchu wydawniczego, przeplatany tu i owdzie ciekawą notatką, poczem następuje wyczerpująca bibliografia, rzeczywiste „vade mecum“ dla interesujących się ojczyzną cywilizacyjną.

„Książka“ otwiera bezpłatną rubrykę dla nakładców i autorów, ułatwiającą zaoferowanie czy podjęcie się przekładów lub oryginalnego zamierzenia.

Z końcem roku dodaje skorowidz artykułów wstępnych, działu krytycznego i bibliograficznego. Wraz z tą cenną orientacją staje się „Książka“ krytyką wiadomości, kagankiem w zagmatwanym labiryncie wytwórczości duchowej.

Każdy zeszyt „Książki“ obejmuje przeszło 40 stron większej ósemki.

Prenumerata kosztuje 2 rb. rocznie, z przesyłką pocztową rb. 2.50.

„Książka“ powinna znaleźć się w rękach myślącego ogółu, nie jako zimna, biała karta, ale jako doradca i przewodnik na krzyżujących się ścieżkach duchowego pochodzenia.

Próbnych numerów dostarczają i prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie, oraz księgarnia nakładowa wydawnictwa pod firmą E. Wende i S-ka (T. Hiż i A. Turkuł) Warszawa, Krakowskie Przedmieście № 9

Z początkiem roku 1911 „Tygodnik mód i powieści“ rozpoczyna 51 rok wydawnictwa.

W ciągu półwiekowego istnienia zdobył on sobie poczesne miejsce w periodycznej prasie polskiej i zasłużył na miano ucziwego doradcy kobiety polskiej w jej domowym ognisku.

W prospekcie na rok przyszły redakcyja „Tygodnika“ zapowiada wiele ulepszeń i powieści najcenniejszych piór, obiecuje szeroko rozwinąć działy pracy społecznej, higieny, ogrodnictwa i gospodarczy. Zapowiada też szereg konkursów, obejmujących najróżnorodniejsze działy pracy i zajęć kobiecych. Do udziału w tych konkursach redakcyja zamierza powołać prenumeratorki swoje, ofiarując im cenne i użyteczne nagrody.

Jako bezpłatny dodatek „Tygodnik mód i powieści“ podejmuje wydawnictwo p. t. „Nasz dom“, poświęcone sprawom domowego ogniska.

Ze spraw drobnego kredytu.

W dniu 18 b. m. w lokalu 2-go Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego (Mikołajowska 31), odbyło się zebranie czternastu Towarzystw pożyczkowo-oszczędnościowych okręgu łódzkiego.

Przewodniczył inspektor do spraw drobnego kredytu p. Pozdziejew, przy udziale inspektora

łódzkiego oddziału banku państwa p. Lisieckiego. Zagaił zebranie p. Łukomski.

Niektórzy delegaci są przeciwni wzajemnej wymianie list nowoprzyjętych członków. Jeden z delegatów dowodził, że nawet zjazd Towarzystw wzajemnego kredytu w drodze prowadzącego jednemu i temu samemu członkowi należeć do kilku Towarzystw kredytowych; zresztą Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowe zawsze żądają dobrych poręczycieli, a zatem uważa wymianę list członków za zbytęzną i proponuje odrzucenie tego projektu.

P. inspektor łódzkiego oddziału banku państwa wyjaśnił, że lista taka musi być obowiązująca już na mocy § 13 Ustawy, że Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe nie jest instytucją bankową, ale kooperatywą, która ma na celu uspołecznienie ludu i przyzwyczajanie go do oszczędności, porządku i punktualności, a dzieje się wręcz przeciwnie; daje się jednej osobie kredyt w kilku instytucjach, a rezultatem tego jest niewypłacalność i towarzystwa ponoszą znaczne straty, jak naprzykład pierwsze Towarzystwo pożyczkowo-oszczędnościowe musiało odpisać na straty około 18.000 rubli co nie zdarzyłoby się przy wymianie list członków.

W tym samym duchu przemawiał p. Ciot, znany działacz na polu współdziałczem, nadmieniając, że ustawa każe w takich razach wykreślić członków. Ks. Albrecht, delegat 7-go Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego, robi słuszną uwagę, że towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowe dla żydów stanowią zgoła inny typ. Do towarzystw żydowskich należy wielu ludzi, którzy wnoszą udziały 50-rublowe dla poparcia instytucji, nie korzystając wcale z pożyczek; gdy tymczasem w towarzystwach chrześcijańskich takich protektorów niema, korzystają z pożyczek niemal wszyscy członkowie.

Wniosek o wzajemnej wymianie list więkzością głosów został przyjęty.

P. Herszberg, delegat żydowskiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego, nadmienil że jakkolwiek narazie głosował przeciw, jednakże po porozumieniu się z zarządem i radą swego Towarzystwa prawdopodobnie wymiana list nastąpi.

Jednomyślnie postanowiono: 1) wzajemną wymianę list członków, od których należność egzekwowano sądownie i 2) wzajemną wymianę list członków, wykreślonych z Towarzystw.

Celem wprowadzenia powyższych postanowień w życie, powołano komisję, złożoną z pp. Ciota, Witkowskiego, ks. Albrechta, Łukomskiego i Ostrowskiego, która zajmie się opracowaniem szczegółów i przedstawi swój referat zebraniu w dniu 30 marca r. p.

Celem omówienia bliższych szczegółów otwarczenia przy jednym z Towarzystw biura informacyjnego powołano komisję, składającą się z 5 osób, która przedstawi na najbliższym zebraniu delegatów tutejszych Towarzystw opracowany referat.

Komisya ta zajmie się również unormowaniem godzin pracy w biurach, ujednostajnieniem wpisowego etc.

(a)

Sprawa o nadużycia.

Sprawa o nadużycia w bałuckiej kasie posagowej, obszerniej opisana w numerze 286 naszego pisma, ciągnęła się dni 4; wczoraj dopiero ogłoszono wyrok.

Przewodniczył wiceprezes sądu okręgowego piotrkowskiego rz. r. st. E. R. Krüger, członkowie L. A. Lewandowski i M. M. Dmochowski, oskarżał towarzysz prokuratora Bastyarow.

Ekspertów, którzy sprawdzali księgi kasy, wezwano trzech, ekspertów-kaligrafów wezwano dwóch.

Powództwo cywilne o 102,833 rb. w imieniu komitetu likwidacyjnego bałuckiej kasy posagowej wniósł adw. przys. Stożkowski.

Świadków wezwano 78, z tych 60 niemieców, co znacznie wpłynęło na przedłużenie, gdyż zeznania ich potrzeba było tłumaczyć na język rosyjski.

Oskarżonych, w liczbie 12, broniło 8 adwokatów przysięgłych.

Dopiero w sobotę o godz. 1-ej po południu rozpoczął przemówienie prokurator, który wnosil, aby sąd ukarał surowo wszystkich, jako winnych i wspólnie działających, ze szkoda członków kasy posagowej.

Obrona przeciągnęła się do godziny 10-ej wieczorem.

W niedzielę o godzinie 1 po południu rozpoczęto posiedzenie sądowe, które trwało do godziny 5 po poł., to jest do chwili skończenia przemówień obrony i podsądnych.

Sąd ogłasza przerwę i komunikuje, że wyrok będzie ogłoszony we wtorek o godz. 1-ej po południu.

Wczoraj około godziny 12 w południe salę sądową zapełniła publiczność i rodziny podsądnych. Punktualnie o oznaczonej godzinie wychodził sąd i rozpoczyna czytanie wyroku. Na sali panuje grobowa cisza, wszyscy z namiętną uwagą słuchają decyzji sądu, odczytywanej przez przewodniczącego.

Podsądni skazani zostają z mocy artykułów 1198, 1681, 1692 i 13 ustawy kar głównych i poprawczych przy zastosowaniu Najwyższego manifestu z 1906 roku: Edward Paweł Majranc na pozbawienie wszystkich praw i przywilejów oraz na 2 lata i 6 miesięcy rot aresztanckich; Karol Hau i Leopold Witman na pozbawienie wszystkich praw i przywilejów oraz po roku rot aresztanckich, a Fryderyk Witman na pozbawienie wszystkich praw i przywilejów oraz 8 miesięcy rot aresztanckich.

Z nich wszystkich solidarnie przyznano akcyę cywilną w sumie 102,883 rb. na korzyść byłej kasy posagowej na Bałutach.

Wszyscy powyżej skazani byli członkami zarządu.

Pozostałych 8 podsądnych sąd uwolnił od odpowiedzialności.

Ze względu na kaucyę, zabezpieczoną hipotecznie, skazani pozostają na wolności, aż do uprawomocnienia się wyroku. (h)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dzisiaj Tomisława. Jutro Drogomira.

TEATR POLSKI A. ZELWEROWICZA (Cegielniana 63) przedstawienia zawieszono.

TEATR POPULARNY. (Konstantynowska nr. 16). Dzisiaj „Fałszerze pieniędzy”. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem. Jutro występ operetki „Piękna Helena”. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

ZEBRANIE. Dzisiaj (w lokalu, Dzielna 52) ogólne zebranie Tow. dobroczynności chrześc.

KRONIKA.

(a) **Zmiany w duchowieństwie.** Na mocy rozporządzenia arcybiskupa warszawskiego dotychczasowy wikaryusz parafii Kazimierz, ks. Edward Tyszkowski, mianowany został nadetatowym wikaryuszem parafii św. Anny w Łodzi.

(h) **Do wykonania prac przygotowawczych** na zjazd rzemieślników w Petersburgu, o którym pisaliśmy kilkakrotnie, powołano komitet organizacyjny, który ze swego grona wybiera prezesa, sekretarza i skarbnika.

Członkowie biorący udział w zjeździe, pragnący przedstawić swe referaty, winni o nich zkomunikować nie później niż 28 grudnia (n. st.) r. b. pod adresem: «Towarzystwo dla rozwoju przemysłu i handlu — Petersburg, Mojka № 83».

Referaty winny być jaknajtreściwsze, przeglądając je będą i referować specjalne komisje, które zdadzą z nich sprawę na ogólnych zebraniach członków zjazdu.

Komisje wybierają prezesów, wiceprezesów i sekretarza.

Wszystkie referaty po skończeniu zjazdu będą drukowane.

(—) **Normalny wypoczynek w handlu.** W Dumie państwowej przy rozważaniu projektu prawa o normalnym wypoczynku pracowników handlowych przyjęto artykuł, orzekający, iż wolno jest prowadzić handel 15-godzinny, z warunkiem zmiany pracowników lub przy stosowaniu dopłaty w sklepach z artykułami spożywczymi, pierwszej potrzeby, produkcją drukarską, kwiatami, tytunem i w restauracjach. Żukowski wniósł poprawkę, ażeby handel tego rodzaju wolno było prowadzić przez 17 godzin na dobę, z obowiąz-

kową zmianą pracowników, lecz poprawkę tę odrzucono 121 głosami przeciw 72.

(x) **Wystawy pokątne.** „Kuryer Warszawski” w sprawie wystaw pokątnych, które w ostatnich czasach rozmnożyły się nadmiernie, pisze: „Prawdziwą plagą przemysłu i kupiectwa europejskiego stały się od pewnego czasu rozmaite „międzynarodowe” wystawy przemysłowe, spożywcze i t. d., urządzone przez rozmaitych spekulantów, pod rzekomym protektoratem wybitnych osobistości lub instytucji.

W tym celu spekulanci owi rozsyłają po całej Europie, na podstawie adresów, zebranych z roczników handlowych i ksiąg adresowych, szumnie, nieraz zbyt kosztownie wydane prospekty tak pociągające, że niejedyn z przemysłowców łapie się na tę wędkę i po czasie dopiero spostrzega, że urządzającym wystawę chodziło tylko o — sprzedaż na niej miejsc, tudzież medali i dyplomów osobom łatwowiernym... Oczywiście, bywają też kupcy i przemysłowcy mniej skrupulatni, którzy jakkolwiek z góry wiedzą o celach wystawy, jednakowoż korzystają z niej dla zdobycia odznaczeń wątpliwej wartości, co znów wprowadza w błąd publiczność i szkodzi firmom poważnym.

Dla zaradzenia takiemu stanowi rzeczy, oraz dla ochrony austriackiego przemysłu i kupiectwa powstała właśnie w Wiedniu specjalna instytucja, pod nazwą „Austriackiej komisji wystawowej”, udzielająca wyjaśnień o wszystkich wystawach tak w Austrii, jak i poza granicami monarchii austro-węgierskiej.

W tych dniach komisja powyższa rozpoczęła już swoją działalność, przysławszy między innymi, także izbie handlowej i przemysłowej w Krakowie ostrzeżenie, że agenci różnych wystaw pokątnych, mających odbyć się w r. p., krążą po Austrii, zbierając ogłoszenia od kupców i przemysłowców.”

(—) **Spis jednolity szkół.** W rozesłanych do nauczycieli szkół początkowych kwestyonaryuszach, ułożonych w jednym schemacie dla całego państwa, wykazane być mają szczegółowe dane o ilości uczniów w każdej ze szkół wogóle i obecnie w szkole w dniu spisu w szczególności, o regularności uczęszczania uczniów, o przyczynach, ujemnie wpływających na to uczęszczanie, o odległości szkoły od mieszkań przeważnej części uczniów, o stanie zabudowań szkolnych, o rozmiarach sali szkolnej, stosunku światła do rozmiarów sali, o materialnym stanie szkoły, o uposażeniu nauczycieli, o ich stosunkach rodzinnych i t. d.

Jak wiadomo, spis jednolity szkół rzeznaczonych w całym państwie rosyjskim wyznaczony został przez ministerium oświaty na dzień 18 stycznia r. b.

(—) **Zakaz.** Ministerium oświaty rozestalo do władz szkolnych okólnik, w którym zabroniono młodzieży szkolnej w średnich zakładach naukowych występować publicznie w charakterze solistów, deklamatorów, brać udział w przedstawieniach teatralnych i t. p. W każdym poszczególnym wypadku należy wyjednywać pozwolenie przełożonych szkół. Nie stosujący się do powyższego rozporządzenia podlegają karom aż do usunięcia ze szkoły włącznie.

(x) **Kursy muzyczne.** Na kursach muzycznych dyrektora Antoniego Grudzińskiego pierwsze półrocze szkolne zostało zakończone. Uczniom i uczennicom rozdano cenzury z wypisanymi stopniami półrocznymi. Uczelnia istnieje 9 lat. W roku bieżącym odbędą się egzamina, przy których asystować będą profesorowie konserwatorium warszawskiego.

(x) **Nowe pismo naukowe.** Rozpoczęło wychodzić w Łodzi specjalne pismo p. t. „Entomolog Polski” (lepszy tytuł mógłby być „Owadoznawca Polski”) poświęcony specjalnej gałęzi wiedzy — owadoznawstwu.

Nowe pismo przedstawia się nad wyraz poważnie. Dobór artykułów i rysunków mówi dodatkowo o starannej redakcji. Druk Resigera nadal szatę zewnętrzną bardzo ponętną. „Entomolog Polski” ma się ukazywać od 4 do 12 zeszytów rocznie. Cena prenumeraty wynosi rocznie 4 ruble.

Redaktorem odpowiedzialnym jest p. Edward Korb, wydawcą Łódzkie Towarzystwo Entomologów, którego ustawę zamieściło pismo w pierwszym numerze. Poważny ten objaw naukowy na bruku łódzkim witamy z nieklamną radością.

Redakcyja znajduje się przy ulicy Piotrkowskiej № 292.

(h) **Z wydawnictwa.** Wyszedł z druku „Informator handlowo-przemysłowy m. Łódzi na rok 1911”.

Przejrzawszy powyższe wydawnictwo, znajdujemy się wiele niedokładności; między innymi w taryfie domów na ulicy Rzgowskiej, na której, po przyłączeniu do miasta, ostatnie numery policyjne są 64—73 w „Informatorze” po staremu wykazano numeracyę do № 7—20.

Niedokładne są także wykazy osób, urzędujących w Stowarzyszeniach, jak naprz. w Stowarzyszeniu opieki nad drzewostanem i innych.

Wobec więc tego „Informator” chybia celowi i ma wartość tylko makulatury.

— Również niewiele wart jest świeżo wydany kalendarz niemiecki.

Wogóle Łódź nie ma szczęścia do tych wydawnictw kalendarzowych, które drukują spekulanci, tylko dla ogłoszeń, dających znaczne dochody.

(—) **Gilzy podrożeń.** Do ministra skarbu zwróciła się deputacyja rady zjazdów przedstawicieli handlu i przemysłu. Delegaci N. S. Awdokow, Jasiuniskij, Wolskij i in. dowiedli ministrowi, iż podwyższenie akcyzy na gilzy do papierosów zwiększyło wyrób gilz bez banderoli, wskutek czego wyrób gilz w fabrykach zmniejszył się prawie o 50 proc. Wobec tego delegaci prosili ministra o wzmocnienie nadzoru, chociażby przez nowe podniesienie akcyzy o 25 kop. na 10,000 sztuk. Minister przychylił się do obu części prosby i obiecał wzmocnić nadzór i podnieść akcyzę.

(—) **Paszporty zagraniczne.** Rada zjazdów przedstawicieli handlu i rolnictwa zwróciła się do ministerium spraw wewnętrznych w sprawie obowiązującego porządku wydawania paszportów zagranicznych.

Obecny porządek wydawania zagranicznych paszportów wyłącznie przez kancelaryje gubernatorów i naczelników miast, naraża osoby zamieszkujące w oddaleniu od tych punktów administracyjnych, na stratę czasu i znaczne wydatki.

Rada zjazdów prosi o nadanie prawa wydawania paszportów zagranicznych — powiatowej administracyi, isprawnikom, policmajstrom i innym urzędnikom, od których faktycznie i obecnie zależy wydawanie paszportów, gdyż u nich właściwie znajdują się dane co do osób, proszących o paszporta.

(—) **Chleb tańszy.** Od dnia wczorajszego jak donosi „Kuryer warszawski”, chleb z niektórych młynów parowych stanął w Warszawie o grosz na funcie. Wielu jednak sprzedawców nie spieszy się z zawiadomieniem o tem kupujących.

Ciekawi jesteśmy, ile czasu będzie potrzeba na to, aby wiadomość ta poruszyła łódzkich piekarzy.

Zboże tanieje, a chleb podawnemu drogi, bułki miniaturowe.

(x) **Przesilenie nocne,** czyli zimowe, nastąpiło w ciągu nocy z wczoraj na dziś. Wczoraj długość dnia wynosiła godzin 7 minut 33, dziś jest dzień o minutę dłuższy. Przybytek dnia zaznaczono w naszym „Kalendarzyku tygodniowym” na karcie tytułowej.

Jednocześnie zaczęła się zima, tak zwana kalendarzowa, z której w roku bieżącym żartuje sobie ciepła pogoda, obfita w mgły i drobne deszczyki, ale skąpa w lód i śniegi.

(a) **Nowe Towarzystwa.** Komisya do spraw Stowarzyszeń i Związków przy rządzie gubernialnym piotrkowskim, zalegalizowała ustawy dwóch kas pożyczkowych w Pabianicach oraz żydowskiego Towarzystwa gimnastycznego w Tomaszowie.

(a) **Statystyka wypadków.** W drugiej połowie października (st. st.) w obrębie gub. piotrkowskiej zdarzyły się 24 pożary, mianowicie: 15 — z przyczyny niewiadomej, 6 — skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, 1 — wskutek wadliwej budowy komina i 2 — z podpalenia.

W tymże czasie w obrębie gub. dokonano 6 rabunków i 42 kradzieży.

Na Łódź przypada 5 rabunków i 32 kradzieże.

Samobójstw w ciągu oznaczonych dwóch tygodni popełniono 3, zabójstwo dokonano 1.

(a) **W sprawie zanieczyszczenia rzek i jezior.** Ministerium handlu i przemysłu zorganizowało

naradę, pod przewodnictwem ministra handlu i przemysłu, przy udziale przedstawicieli instytucji rządowych i przemysłowców, celem obmyślenia środków ochrony rzek i jezior od zanieczyszczenia ściekami fabrycznymi, szkodliwego dla ludności okolicznej.

W zapowiadanej naradzie międzywydziałowej uczestniczyć będą delegaci różnych ministerstw i przedstawiciele przemysłu.

Na skutek otrzymanego zaproszenia udają się na naradę z Łodzi pp. dr. Alfred Biederman, przedstawiciel akc. T-wa „R. Biederman“, Arnold Mutman—przedstawiciel akc. T-wa K. Scheiblera oraz z Pabianic—Oskar Kindler—przedstawiciel akc. T-wa „R. Kindler“.

(a) Z 4-go Tow. Wzajemnego Kredytu. Zarząd Towarzystwa za naszym pośrednictwem nprasza pp. członków, aby ci, którzy mają jeszcze pewne kwoty od wniesienia, uzupełnili udziały; zaś ci, którzy dotychczas nie wnieśli swoich udziałów—wpłacili je do łódzkiego banku handlowego—co pozwoli zarządowi jaknajprędzej rozpocząć czynności.

(a) Ze Stow. pracowników przemysłowo-handlowych. W poniedziałek, o godzinie pół do dziewiętej wieczorem, odbyło się pod przewodnictwem wiceprezesa p. Ludomira Kłokockiego posiedzenie zarządu, na którym, pomiędzy innymi, omawiano sprawę urządzenia balu w dniu 7 stycznia r. p. w Białej sali hotelu Manteuffla.

Postanowiono rozesłać kupony do członków i gości, które następnie zamieniane będą na bilety wejścia.

W poczet członków Towarzystwa przyjęto 6 kandydatów.

(a) Z Tow. dobroczynności. Dzisiaj, o godz. 5 po południu w gmachu Przytułku dla starców i kalek (Dzielnia 52) odbędzie się nadzwyczajne zebranie ogólne członków chrześcijańskiego Tow. dobroczynności, w celu wysłania pełnomocnictwa dla rady do przedsięwzięcia odpowiednich kroków prawnych ku uzyskaniu zezwolenia na wywłaszczenie spornego placu małżonków Juliana i Matyldy Braune, którzy sądowo żądają zniesienia zabudowań, należących do szpitala dziecięcego Anny Maryi.

W razie niedojścia do skutku zebrania w pierwszym terminie, odbędzie się ono w d. 28 b. m. w tymże lokalu i o tej samej godzinie. Będzie ono prawomocne bez względu na liczbę obecnych.

(a) „Choińska“ w przytułku Tow. opieki nad dziećmi. Komitet łódzkiego gniazda Tow. opieki nad dziećmi urządza doroczną uroczystość „Gwiazdki“ dla wychowawców przytułku, w nadchodzący piątek, o godzinie 4 i pół po południu, w lokalu przy ulicy Miłsza № 16.

Urządzeniem „Choiński“ zajmują się uczennice pensji pani Siennickiej. Będzie więc dar dzieci dla dzieci. Na „gwiazdkę“ dla działwy przytułku napływają różne ofiary, w postaci pierników, bakalii, resztek na ubranka i t. p. Dalsze ofiary na ten cel chętnie przyjmuje Zarząd zakładu.

(a) Z kolei kaliskiej. Zarząd kolei warszawsko-wiedeńskiej przeznaczył kilkanaście parowozów dla pociągów pasażerskich nowego typu, które będą kursować na kolei kaliskiej. Lokomotywy, zbudowane w zakładzie w Kolonii, swoją olbrzymią wielkością przewyższają dotychczasowe parowozy. Są one systemu amerykańskiego i mogą przebiegać na godzinę 100 wiorst, przy obsłudze trzech ludzi—maszynisty, jego pomocnika i smarownika.

Nowe lokomotywy mają każda po 8 osi, 16 kół, przyczem podczas biegu wywołują wiele hałasu.

Mieszkańcy Łodzi spodziewają się, że Towarzystwo kolei warszawsko-wiedeńskiej powiększy liczbę parowozów, kursujących co dobę, zwłaszcza w kierunku Warszawy, a tym sposobem przeprowadzi bezpośrednią komunikację z przesiadaniem w Łowiczu z Ciechocinkiem tak, ażeby mieszkańcy Łodzi, których rodziny znajdują się na letnisku w Ciechocinku, mogli w ciągu jednego dnia, wyjechawszy ze stacji kolei kaliskiej o godzinie 6-tej rano, przybyć do Ciechocinka o godz. 10-ej rano i wyjechać stąd o godz. 8-mej wieczorem, tak, aby stanąć w Łodzi o godz. 12 w nocy tegoż dnia.

Przed trzema dniami inżynier naczelnik 8-go dystansu dokonał pomiarów na terytorium kolei żelaznej pod budowę domów mieszkalnych dla urzędników, oraz pod budowę dwóch magazynów

towarowych, która ma się rozpocząć w roku przyszłym.

(h) Napad na kasę kolejową. Wczoraj o godzinie 6 wieczorem po zamknięciu ekspedycji na stacji Pabianice kolei kaliskiej, kiedy pracowało jeszcze 4 urzędników, weszli do kasy czterej ludzi z rewolwerami w rękach i groźbą zmusili urzędników do przedstawienia raportu kasowego, aby sprawdzili wykazany w nim dochód i do wydania kluczy od kasy; następnie kazali urzędnikom przejść do drugiego pokoju, pod strażą dwóch bandytów, dwaj inni zabrali pieniądze z kasy, dali sygnał i wszyscy czterej zbiegli.

Po odejściu bandytów kasjer kolejowy stwierdził, że bandyci zabrali z kasy 8356 rubli i pozostawili pod papierami 585 rubli.

Na alarm, wszczęty po odejściu bandytów, zbiegła się służba stacyjna, rozpoczęto poszukiwania, lecz te okazały się bezowocne.

Kasa towarowa mieści się w oddzielnym budynku, znacznie oddalonym od dworca i biur stacyjnych, w których byli urzędnicy, a w salach pasażerowie czekali na pociąg osobowy, nikt jednak nie słyszał ani nie widział jakiegokolwiek zamieszania.

(a) Z Tow. Krajoznawczego. W ubiegłą niedzielę odbyło się w lokalu własnym (Konstantynowska 5), zebranie miesięczne łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, w obecności 40 osób. Sekretarz Towarzystwa odczytał protokół poprzedniego posiedzenia, który przyjęto bez dyskusji.

Następnie p. J. Adamowicz zdał sprawę z czynności zarządu za okres miesięczny od poprzedniego zebrania. Przedewszystkiem zachęcał członków do prenumerowania organu Towarzystwa „Ziemia“, tygodnik ten, obficie ilustrowany o ładnej zewnętrznej formie i bogatej treści, członkowie mogą otrzymywać po znacznie niższej cenie rb. 4 kop. 60 rocznie, czyli rb. 1 kop. 15 kwartalnie. Zapisano się nowych 10 prenumeratorów.

P. Adamowicz zakomunikował sprawozdanie z odczytu p. Janowskiego „O Łysogorach“. Odczyt ten przy zapelnionej sali dał Towarzystwu tylko kilkadziesiąt kopiejek czystego zysku, z czego wynika, że narzekano członków na jakoby wygórowaną cenę biletów wejścia (40 kop.) są nieusprawiedliwione.

Sekcja wycieczkowa wobec złej pogody nie mogła rozwinąć swej działalności; w niedalekim czasie są projektowane następujące wycieczki przy ustaleniu się sannej drogi—w okolicy Sieradza, w celu zwiedzenia cukrowni w lutym—do Warszawy na wystawę zdobnictwa ludowego, urządzoną przez Zarząd warszawski; projektuje się zwiedzenie gazowego zbiornika—Honarka, budującego się przy szosie Srebrzyńskiej, wreszcie po otrzymaniu pozwolenia—zwiedzenie zakładów Tow. akc. wyrobów bawełnianych K. Scheiblera.

Zbiory muzealne wolno, lecz stopniowo wrażliwość: ofiarowano—mapę poglądową Królestwa Polskiego Wójcickiej, mapę Zagłębia Dąbrowskiego ofiarowaną przez p. Wróblewskiego, 60 piosenek z różnych okolic kraju, 2 wieńce dożynkowe, przysłane przez dyrektora Czeraszkiwicza i kilka innych przedmiotów.

W końcu zebrania p. Gontarska odczytała opis jeziora Gopla i okolic, napisany przez p. M. Janowskiego. Bardzo ładnie przezrocza bogato ilustrowały te uroczyska, a tak mało znane zakątki naszego kraju. Odczyt podobał się ogólnie i wyrażono życzenie, aby nadal częściej urządzać tego rodzaju odczyty.

(a) Towarzystwo cyklistów-turystów zwołało w ubiegłą sobotę, o godzinie 9 wieczorem ogólne zebranie roczne. W obecności 23 członków zagaił zebranie prezes p. Ludwik Jasiński, na wniosek którego uczczono przez powstanie z miejsc pamięć zmarłego niedawno członka Wacława Morsztynkiewicza.

Na przewodniczącego powołano p. J. Szpotkańskiego, który zaprosił na asesora p. Władysława Krąkowski i Maryana Oraczewskiego, a na sekretarza p. Jana Andrzejewskiego.

Podług sprawozdania za rok 1909/10 Towarzystwo liczy 75 członków rzeczywistych, 2 honorowych i popierających 7.

W okresie sprawozdawczym zorganizowano 17 zabaw i zebrań towarzyskich. Koło dramatyczne urządziło 3 przedstawienia. Zebrania ogólnych odbyło się 3, a posiedzeń zarządu 27. Dochód wyniósł rubli 1841 kop. 14, wydatki uczy-

niły rubli 1828 kop. 69. Majątek ruchomy Towarzystwa przedstawia wartość rubli 857. Budżet na rok 1910/11—w dochodach i wydatkach określono na rubli 2070.

Upoważniono zarząd, aby porozumiał się z niektórymi instytucjami w sprawie wynajęcia lokalu.

Na prezesa zarządu wybrano przez aklamację p. Ludwika Jasińskiego; za pomocą tajnego głosowania wybrani zostali: p. Janusz Szpotkański (wiceprezes), Wacław Dziuban (gospodarz), Maryan Oraczewski i Aleksander Thiel (jego pomocnicy), Władysław Krąkowski (skarbnik), Ignacy Kwiasowski (pomocnik), Jan Andrzejewski (sekretarz), Bolesław Wocalewski i Zygmunt Łuczowski (pomocnicy), Stanisław Niemirowski (kapitan) Władysław Grzesiak i Bolesław Ciesielski.

Do komitetu dochodów niestających weszli pp. Antoni Piotrowski, Mieczysław Potarzycki, Bolesław Ciesielski i Władysław Grzeszczak (pomocnicy).

Do komisji rewizyjnej pp. Stanisław Jarcziński, Edward Kamiński i Wacław Adamczewski.

(a) Upadłość. Otrzymano tu wiadomość, że sąd okręgowy ogłosił upadłość moskiewskiej firmy manufakturowej „I. Palmi“, przyczem polecił aresztować właściciela.

W upadłości tej zaangażowani są fabrykanci łódzcy.

(a) Z kamery dezynfekcyjnej. Sprawozdanie za listopad r. b. wykazuje, że zdezynfekowano 88 lokali (218 pokojów), mianowicie po szkarlatynie 79, ospie—4, gruźlicy płuc—2, tyfusie 1, dyfteryicy 2, ogólnej objętości 14,500.

Autonom zdezynfekowano 1,860 metrów sześciennych, reszta pastylkami formalinowymi, których użyto 29,500 sztuk.

Od początku roku zdezynfekowano ogółem 786 lokali.

W samej kamerze w ciągu listopada zdezynfekowano 22 000 sztuk bielizny i pościeli.

Od początku zaś roku 196 000 sztuk.

Na ogólną liczbę zapotrzebowaną na dezynfekcyjną lokali było od lekarzy miasta 41, od szpitali 10, od obywateli i szkół 35 i od policji 2.

(a) Kary administracyjne. Na mocy rozporządzenia gubernatora piotrkowskiego skazani zostali: mieszkaniec gm. Babice, pow. łódzkiego, Jan Fryderych Neuman, za przechowywanie bez pozwolenia władzy szabli—na zapłacenie 10 rb. kary; mieszkaniec gm. Nakielnica, Mikołaj Krzyżanowski, za przechowywanie rewolweru, dwóch flowerów i nabojów—na zapłacenie 15 rb. kary; mieszkaniec tejże gminy, Lucyan Dziechociński, za utrzymywanie broni myśliwskiej, oraz mieszkaniec folwarku Łucmierz, Kasper Pietrzak i zgieżrzania Henryk Izydorczyk, pierwszy za przechowywanie rewolweru, drugi zaś za przechowywanie nabojów—na 10 dni aresztu policyjnego.

(a) Z wydziału śledczego. Agenci wydziału śledczego policji łódzkiej wykryli, że winnymi kradzieży pierścieniów, zegarków i innych kosztowności w mieszkaniu Juliany Szulc, przy ul. Konstantynowskiej nr. 57, są Piotr Gałazka i Aleksander Szumner. Rzeczy te sprzedane zostały paserowi Ottonowi Hempłowi. Piotr Gałazka i Aleksander Szumner oskarżeni są jeszcze o kradzież, spełnioną przed dwoma miesiącami w mieszkaniu Stanisława Wesołowskiego, przy ul. Wschodniej nr. 69 Szumner i Gałazka zeznali, że te skradzione rzeczy sprzedali Szumnerowi. Przyznali się oni też do kradzieży u Pawła Walencowa (Piotrkowska 121) i Pauliny Szmidt. Skradzione rzeczy sprzedali Stefanowi Bruchazdowi.

Naczelnik wydziału śledczego w Grodnie zawiadomił łódzki wydział śledczy, że agenci zatrzymali dwóch ludzi, z których jeden podał się za mieszczanina z Ekaterynosławia, Leona Smoleńskiego, a drugi za mieszczanina z Rosjańska, gub. kowieńskiej, Możesza Gibsona. Przy aresztowanych znaleziono olbrzymi kosz-wypłatany, napełniony różnym towarem.

(a) Zalegalizowanie ustawy. Piotrkowska komisya gubernialna do spraw stowarzyszeń i związków zarejestrowała ustawy nowopowstałych stowarzyszeń: pabianickiej kasy pogrzebowej pod n. „Miłość“ i tomaszowskiego żyd. T wa gimnastycznego.

(a) Połączenie kas poż. - oszczędnościowych. W r. z. wskutek starań właściciela gminy Dzierżęzna, pow. łódzkiego, gmina ta została przyłączona do gminy Łucmierz.

Jednocześnie z dokonaniem tego podjęto starania o połączenie także kas. poż. - oszczędnościowych.

Na prośbę właściciela piotrkowska komisya gu-

berniałna do spraw włociańskich wyraziła zgodę i kasa dzierżaznowska wkrótce przyłączona zostanie do kasy ludzkiej.

(—) **Bandytyzm.** „Kuryer warszawski“ pisząc o bandytyzmie, który w ostatnich czasach wywołał tyle krzywd—na naszym łódzkim bruku, robi bardzo słuszną uwagę, którą poniżej przytoczamy:

„Mieszkańcy naszego miasta, wstrząśnięci temi wypadkami, przypomnieli sobie niedawną przeszłość „krwawej Łodzi“. Czy jednak te smutne wypadki powinny ich przerażać i zarazem czy powinny one ściągać represje nowe? Sądzymy, że nie. Są to wypadki sporadyczne, a zarazem bardzo naturalne następstwa i ślady niedawnej przeszłości. Kto głębiej wniknie w te zjawiska, ten zrozumie ich bieg konsekwentny. Zbrodnia jest potworna. Potworne zarazem jest życie, które je wytworzyło.

Dodać wypada, że kronika wypadków miejscowych od niepamiętnych czasów zawsze w miesiącach zimowych, a zwłaszcza w grudniu obfitowała w większą ilość wypadków.

Bandytyzm przybrał większe rozmiary, ale jak przypuszczać należy—jest to dziełem jednej i tej samej szajki.

(a) **Śmierć z pobicia.** Zamieszkała przy ulicy Średniej nr. 51, Antonina Sowińska, zameldowała władzom policyjnym, że przed kilku dniami, w domu przy ul. Widzewskiej nr. 117, powstała bójka pomiędzy Julianą Hanuszek, Emilem Sommerem i nieznanym jej mężczyzną z jednej strony, a mężem jej, Janem Sowińskim z drugiej. W bójce tej Sowiński odniósł tak ciężkie obrażenia ciała, że nieprzytomnego odwieziono do szpitala Aleksandra Sowiński zmarł w szpitalu w dniu 19 b. m. Policja aresztowała sprawców pobicia.

(a) **Kradzież.** Z magazynu mebli przy ul. Widzewskiej nr. 54, Adolfa Brochockiego złodzieje, wyłuszy okno z ramą, skradli kilka taburetków z drzewa bukowego, oraz inne towary.

(a) **Pożar fabryki.** W fabryce sadzy Pinkusa w Nowych Chojnach wynikł o godz. pół do 12 w południe groźny pożar. Mimo energicznego ratunku IV oddziału straży ogniowej ochotniczej, spłonął doszczętnie parterowy budynek drewniany, szerokości 8 okien. Straty wynoszą kilkanaście tysięcy rubli. Straż pracowała do godz. pół do 2.

(a) **Echa morderstwa.** Wczoraj rano zmarł w strasznych męczarniach Jankiel Adler, ofiara napadu i zbrodni, dokonanej w ubiegłą sobotę przy Starym Rynku w Pabianicach.

(a) **Echa postrzału.** Onegdaj zmarła Józefa Bednarek, postrzelona w piersi na podwórzu domu przy ul. Nowaka nr. 8 (na Bałutach) w nocy ubiegłej soboty.

(—) **Kompromis w sprawie sądów gminnych.** Według informacji, pochodzących z kulnarów dumskich, rząd gotów jest porozumieć się z Radą państwa w sprawie sądów miejscowych i pozostawienia sądu gminnego tylko dla spraw drobnych do wysokości 30 rb.; zamiast obecnych 300. Instancją apelacyjną dla takiego sądu będzie sąd kolegialny, złożony z sędziego pokoju i dwóch członków. Instancji kasacyjnej nie będzie, gdyż według projektu w sprawach do 100 rb. kasacyjni niema.

(a) **Przywrócenie jarmarków.** Dzięki wygaśnięciu choroby pyska i racie śród bydła rogatego, jarmarki w Nowem Mieście, pow. rawskiego, wznowiono.

(a) **Nosacizna** ukazała się śród koni w kolonii Hucisko.

Przybyły na miejsce zarazy weterynarz zarządził środki zaradcze.

(a) **Nowa cegielnia.** P. Jerzy Mess, obywatel łódzki, czyni starania u odnośnych władz o pozwolenie na budowę w Rudzie Pabianickiej cegielni dla wyrobu cegły z piasku.

Będzie to już druga cegielnia tego rodzaju w Rudzie Pabianickiej. Taką samą bowiem cegielnię budują tam bracia Biedermanowie.

Loterya. Dziś, jako w 9 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 195 loteryi klasycznej Królestwa Polskiego padły następujące główniejsze wygrane:

75000 rb. nr. 11352.
15000 rb. nr. 13640.
4000 rb. nr. 15234.
2000 rb. nr. 19733
1000 rb. nr. 720 7275, 15290 19257, 20685, 22289.

400 rb. nr. 901, 7821, 9438, 9354, 10981, 11091, 12324, 13399, 13833, 15130, 16107, 16591, 16858, 18925, 19831.

200 rb. nr. 2179, 2933, 3012, 8205, 9193, 9497, 9858, 12307, 15090, 17167, 20929, 22931.

SZTUKA.

(x) **Teatr popularny A. Mielewskiego** (Konstantynowska № 16). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

— Dziś, w środę, bardzo wesoły wodewil z dowcipnymi aktualnymi kupletami p. t. „Falszerze pieniędzy“.

— Na czwartek dyrektor Mielewski odstąpił swój teatr goszczącej obecnie w Łodzi operetce, wobec czego zapowiedziana na ten dzień premiera wodewilu Buchbindera p. t. „Panna do wszystkiego“, który wszędzie cieszy się niebywałym powodzeniem—odkłada się do drugiego dnia świąt, czyli do poniedziałku przyszłego.

— W piątek ostatnie przedstawienie przed świątami, na którym odegrana zostanie sztuka Andrzeja Marka p. t. „Fanatycy“, ciesząca się tak nadzwyczajnym zainteresowaniem i powodzeniem kasowym.

— Repertuar świąteczny zapowiada dyrekcja teatru popularnego: niedziela po południu „Zmartwychwstanie“—Lwa hr. Tolstoja, wieczorem zaś „Kmicic“—H. Sienkiewicza; poniedziałek po południu „Falszerze pieniędzy“, wieczorem premiera „Panna do wszystkiego“—Buchbindera; wtorek po południu „Zbójcy“, tragedia Fr. Schillera, wieczorem „Moja synowa“, komedia w 3-ach aktach Carre i Billhanda.

Bilety na wszystkie przedstawienia już są do nabycia od godz. 10 rano do 1 po południu w cukierni p. Ulrichsa, od 5 po południu w kasie teatru popularnego, a w dni przedstawień w kasie teatru.

(x) **Teatr łódzki A. Zelwerowicza** (ulica Cegielniana № 63). Z kancelaryi teatru komunikują nam:

Teatr nasz po powrocie z tygodniowej gościnicy w Kaliszu, rozpocznie szereg przerwanych widowisk w pierwsze święto Bożego Narodzenia. Repertuar świąteczny zapowiada: Niedziela, 25 b. m., o godz. 3 po poł., „Kupiec Wenecki“ (ceny popularne). O godz. 8 min. 15 wieczorem po raz pierwszy „Boże Narodzenie“, misterium ludowe ze śpiewami i tańcami M. Swierzyńskiego z Krakowa.

Poniedziałek, 26 b. m., o godz. 3 po poł., po cenach popularnych, „Teodor i Sp.“; o godz. 8 min. 15 „Boże Narodzenie“.

Wtorek, 27 b. m., o godz. 3 po poł., „Boże Narodzenie“ po raz trzeci; o godz. 8 min. 15 „Romantyczni“ Rostanda.

Środa, 28 b. m. widowisko zawieszono.

Czwartek, 29 b. m., o godzinie 8 min. 15, „Schronisko dla podlotków“, komedia w 4 aktach dr. Jakóba Kona.

— „Boże Narodzenie“, nigdzie w kraju niegrane, oryginalne misterium ludowe profesora konserwatorium krakowskiego, p. Michała Swierzyńskiego, otrzyma całkowicie nową, niezwykle efektowną wystawę. Udział przyjmie cały personel naszego teatru, zasilony chórami jednego z miejscowych Towarzystw śpiewaczych; reżyserję prowadzi p. Jaracz, kierunek muzyczny objęła p. Czechowska.

— W próbach rozgłosna sztuka społeczna Bjernsona-Bjernstjerna „Po nad siły“, nigdzie dotąd w kraju ze względów cenzuralnych niegrana. Sztuka ta ukaze się na naszej scenie w artystycznym przekładzie prof. Jana Kasprowicza, ściśle według scenariusza i opracowania scenicznego, dokonanego przez dyr. Solskiego dla sceny krakowskiej, gdzie przed czterema laty święciła tryumf wyjątkowy.

Z Dumy.

(Z telegr. pat. ag. telegr.)

Na porządku dziennym dyskusya nad art. 4 projektu o wypożyczaniu normalnym dla pracowników handlowych.

Zabierają kolejno głos: bar. Tiesenhausen, Suszkow, Markow, Predkała, Szepekina i referent bar. Kruedener-Struve. Artykuł 4 przyjęty zostaje w redakcyi Dumy państwowej z zmianami następującymi: Zgodnie z wnioskiem bar. Kruedener-Struvego i bar. Tiesenhausena usunięta zostaje zażądanie zmiany pracowników.

Po za tem artykuł uzupełniono na wniosek Tiesenhausena i Żukowskiego poprawką, że han-

del drobną galanterią dla ludu i zabawkami dozwolony jest przez czas dłuższy od 12 godzin, nie więcej jednak nad godzin 15. Utrzymano w artykule punkt, aby w zakładach, sprzedających spirytalia, nie pozwalano na handel dłużej nad 12 godzin.

Art. 5—8 wywołują dość ożywioną dyskusyę. Artykuły regulujące zajęcia pracowników handlowych, po nad ustanowioną normę, przyjęte zostały w redakcyi Dumy podczas pierwszego czytania.

Jedyną poprawkę w drugim czytaniu stanowi przyjęte przez powtórne balotowanie (wychodzenie we drzwi) 128 głosami przeciwko 92, postanowienie, aby pracownicy handlowi w wolnych chwilach od zajęć mogli siedzieć i czytać i z tego względu w zakładach powinna znajdować się dostateczna ilość siedzeń.

Przewodnictwo obejmuje ks. Wolkooskij.

Ostatnia poczta.

— Korespondent wiedeński „Głosu Narodu“ dowiadyuje się, że w sferach politycznych polskich powstała myśl, aby ministrem robót publicznych zamianowany został r. dw. Kędzior, ludowiec, poseł sejmowy i członek wydziału krajowego.

— Prowizoryum bankowe zostanie wniesione w sejmie węgierskim w formie, w jakiej uchwalili je parlament austriacki, to znaczy na 6 tygodni.

— Prezydent gabinetu węgierskiego hrabia Khuen Hedervary, był na audyencyi u cesarza w Wiedniu i przedstawił sprawozdanie o sytuacji bieżącej.

— Po Wiedniu krążą pogłoski, że wkrótce dojdzie do porozumienia pomiędzy stronnictwem narodowo-demokratycznym a stronnictwem ludowym Stapińskiego. Na zasadzie tego porozumienia prezes Koła polskiego Głabiński zostałby ministrem handlu, jeden zaś z posłów konserwatywnych ministrem Galicyi. Natomiast demokraci pragnęliby utrzymać Dulembę na stanowisku ministra, albo wprowadzić Germana do gabinetu.

— Jest rzeczą niewątpliwą, że bar. Bienert utrzyma się na stanowisku prezesa gabinetu.

— Franciszek Kossuth wydał hasło do swoich zwolenników, aby zwalczali prowizoryum bankowe. Kossuth spodziewa się, że w ten sposób obali gabinet Khena.

— Paryski „Matin“ donosi z Berlina, jakoby cesarz Wilhelm miał się wyrazić, że sam zupełnie sceptycznie zapatruje się na strategiczną wartość aeroplanów, a jeśli mimo to zamówił je dla użytku armii niemieckiej, to tylko przez wzgląd na sympatyzującą z awiatyką opinię publiczną.

O ile powyższe oświadczenie zgodne jest z prawdą, wyjaśnioną byłaby okoliczność, iż niemieckie ministerium wojny zamówiło stosunkowo bardzo mało aeroplanów.

— Do „Eclaira“ donoszą z Rzymu: Gabinetowi Luzzatego grozi przesilenie z powodu projektu rozszerzenia praw wyborczych. Znaczna liczba stronników Giolittiego odmawia rządowi poparcia w tej sprawie. Prawdopodobnie rząd rozwiąże parlament i zarządzi nowe wybory, aby w ten sposób zapytać wyborców o opinię.

— Do dzienników rosyjskich donoszą z Mukden, że odbywają się tam przy udziale tłumów manifestacje na rzecz wprowadzenia konstytucyi. Nastrój podniecony. Rozlegają się groźby pod adresem Rosyi i cudzoziemców i skargi na zgubę ojczyzny. Prasa prowokuje i podnieca fanatyzm.

— Z Meksyku donoszą: Rewolucyoniści odnieśli nowe wielkie zwycięstwo nad wojskami rządowymi pod Lajunta. Mimo zaprzeczeń kół rządowych, rewolucya czyni powolne postępy.

TELEGRAMY.

Petersburg, 20 grudnia. (P.) Przewodniczący Kapustin zawiadamia, że na wysłany Najjaśniejszemu Panu, w imieniu Dumy, najpoddaszy telegram gratulacyjny, z powodu Imienia Jego Ce-

sarskiej Mości, otrzymano odpowiedź następującą:

„Dziękuję Dumie państwowej za złożono mi życzenia. „MIKOŁAJ”.

Treści telegramu wysłuchali wszyscy stojąco, poczem rozległo się głośno trzykrotne „hura“ członków Dumy.

Petersburg, 20 grudnia. (P.) Na najpoddańszy raport ministra spraw wewnętrznych o wyrażeniu uczuć wiernopoddańczych przez urzędników departamentu wyznań obcych z powodu setnej rocznicy istnienia tego departamentu, Najjaśniejszy Pan uszczęśliwił sekretarza stanu Stołykina telegramem następującym: „Serdecznie dziękuje urzędnikom departamentu wyznań obcych za medytwy i wyrażone uczucia. Ceniąc stuletnią pracę departamentu, który bez przerwy spełniał wielostronne obowiązki, wierzę w powodzenie jego dzisiejszych wielu poważnych prac, mających na celu uporządkowanie życia religijnego staroobrzędowców, ludności chrześcijańskiej nieprawosławnej i ludności inowierczej zgodnie z rzeczywistymi potrzebami i prawdziwymi interesami Rosyi. „MIKOŁAJ”.

Petersburg, 20 grudnia. (P.) W zakładzie gazowym z powodu wybuchu gazu, co nastąpiło skutkiem wadliwości rur, zniszczony został oddział przyrzędów.

Poszwankowane zostały trzy osoby.

Całe miasto, mnóstwo sklepów i mieszkań, pozbawione zostały oświetlenia.

Petersburg, 20 grudnia. (Wl.) Naczelnik miasta wydał postanowienie obowiązujące, zabraniające chwalebny czynów występnych, ogłaszania fałszywych wiadomości i podniecających wrogo w stosunku do instytucji rządowych i osób urzędujących.

Zabrania się wszelkiego publicznego podniecenia młodzieży szkolnej do przerywania, wstrzymania lub wznowienia lekcji w zakładach szkolnych, samowładnego zarządzania wszelkich środków przymusowych w celu przerywania lekcji w zakładach naukowych i przedsiębiorstwach handlowych, drogą pogroźek i gwałtu nad osobistością lub oraz uszkodzeń lokali, jak również drogą skutecznego zakazania powietrza.

Winni podlegają grzywnie do rubli 500, lub więzieniu do 3 miesięcy.

Berlin, 20 grudnia. (Wl.) W roku bieżącym na ulicy Lichtenrada rzucono bombę. Był to zamach na życie właściciela ziemskiego, Kraasego, który skutkiem wybuchu, został ciężko poraniony. Poszukiwania policyi nie wykryły sprawców.

Obecnie w sprawie tej nastąpił zwrot, który wywołuje ogólną sensację. Wychodzi na jaw, że bombę podrzucili dwaj żandarmi.

Obaj ci żandarmi otrzymali potem polecenie strzeżenia miejsca, w którym nastąpił wybuch bomby.

Kolonia, 20 grudnia. (Wl.) Po raz 8-my w roku bieżącym, Ren grozi nowym wylewem, skutkiem długotrwałych, obfitych opadów deszczowych. O niebezpieczeństwie sygnalizują z rozmaitych miejscowości, położonych bądź nad samym Renem, bądź nad jego dopływami rzekami. Od wczoraj woda wzrasta gwałtownie. W niektórych punktach wyrzeza już zalane.

Wiedeń, 20 grudnia. (Wl.) Ostatnie wiadomości stwierdzają, że baron Bienert, jeszcze przed zebraniem się delegacji, po przerwie świątecznej, zajmie się ostatecznym złożeniem zreorganizowanego gabinetu.

Mowę tronową przy zagajeniu sesji, w zastępstwie nieobecnego cesarza, wygłosi następca tronu, arcyks. Franciszek Ferdynand.

Wiedeń, 20 grudnia. (Wl.) Wybitniejsze organa prasy wiedeńskiej przyjmują z uznaniem nowy objaw zbliżenia się rosyjsko-niemieckiego, wyrażając zdanie, że zacieśnienie to węzłów przyjaźni jest zarazem poręką, że najwyższe sfery rosyjskie odrzuciłyby z pewnością wszelką dążność polityczną, zmierzającą do zakłócenia status quo na półwyspie bałkańskim.

Kanea, 20 grudnia. (Wl.) Kreteńskie zgromadzenie narodowe założyło protest przeciw orzeczeniu Wysokiej Porty, zamieszczonej w odpowiedzi na notę mocarstw, gdzie położono nacisk na pośrednie zwierzchnictwo („souverainete“) Turcji nad Kretą. Zgromadzenie wyraża nadzieję, że mocarstwa uznać zechcą niebawem przynależność Krety do Grecji. Nota, zredagowana w tonie zaczepnym, zmierza widocznie do postawienia kwe-

sty kreteńskiej na ostrzu noża i wywołania nowych zakłóceń.

Nowy Jork, 20 grudnia. (Wl.) Skutki strasznej katastrofy na stacji centralnej w Nowym Jorku stwierdzono ostatecznie w następujących rozmiarach: 12 zabitych na miejscu; 109 rannych, z pomiędzy nich kilkudziesięciu ciężko, dwa miliony dolarów szkody, wyrządzonej w zburzonej stacji centralnej, domach sąsiednich i t. d.

Nowy Jork, 20 grudnia. (P.) Na głównej stacji elektrycznej zabitych zostało 14 ludzi, rannych 200. W zabudowaniach sąsiednich wybuch wyrządził olbrzymie spustoszenia. Wyleciało 5000 szyb. Mnóstwo przechodniów upadło na ziemię, przewróciło się też wiele pojazdów.

Mukden, 20 grudnia. (P.) Generał-gubernator Silan otrzymał odpowiedź rządu na raport swój o jaknajszysze otwarcie parlamentu, że rząd nie uważa za rzecz możliwą starać się przed tronem o zmianę ukazu poprzedniego.

Prośba Silana o dymisyę została również uchylona.

Nowy Jork, 20 grudnia. (P.) Z Chi-chu-hua donoszą, że w pobliżu Malpaso trwała dwudniowa bitwa między wojskiem rządowym a powstańcami, którzy ponieśli wielkie straty.

Buzuluk, 20 grudnia. (P.) Skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z nowym systemem ogrzewania przy silnym wietrze wybuchł pożar w depokolejowym. W gmachu znajdowało się 11 parowozów.

Ogień umiejscowiono. Straty wynoszą 500,000 rb. Ruch pociągów wstrzymano.

Z ostatniej chwili.

Ateń, 21 grudnia. (Wl.) Wiadomość, nadeszła tutaj z Krety, charakteryzuje sytuację jako nader poważną. Uchwalono przez zgromadzenie narodowe protest przeciwko ostatniej nocie mocarstw, w którym kreteńscy oświadczają, że zdecydowani są na wszystko wobec tego, że mocarstwa proklamują zwierzchnictwo Turcji. Protest ów został wręczony przedstawicielom mocarstw. Również na prowincyi odbywają się zgromadzenia, żądające unii z Grecją. Zachodzi poważna obawa zakłóceń grecko-tureckich.

Berlin, 21 grudnia. (Wl.) Dzisiejszej nocy wykryto na Friedrichstrasse tajny klub, w którym grano w ruletę, przyczem 30 mężczyzn i 4 damy aresztowano.

Zurych, 21 grudnia. (Wl.) Przy budowie nowego gmachu dobroczynności zawaliło się rusztowanie w czasie budowy. Dwie osoby zabite, pięć ciężko rannych.

Paryż, 21 grudnia. (Wl.) W obwodzie St. Privat z powodu ulewnych deszczów dzisiejszej nocy zawaliły się dwa domy. Zginęło 4 osoby pod gruzami.

Lipsk, 21 grudnia. (Wl.) Dziś rozpoczął się tutaj sensacyjny proces w głośnej sprawie dwóch oficerów angielskich, Brandona i Frencha, zaarrestowanych na wyspie Borkum za zdejmowanie planów nadbrzeżnych fortyfikacji niemieckich. Przy aresztowanych znaleziono bardzo wiele materiału obciążającego. Rozprawy częściowo toczą się jawnie. Proces budzi ogromne zainteresowanie; z Berlina przybyli prawie wszyscy korespondenci pism angielskich.

Nowy Jork, 21 grudnia. (Wl.) Rząd meksykański oświadcza, że ostatnia bitwa została nierozstrzygnięta, ze strony zaś rewolucjonistów donoszą, że wojsko rządowe zostało w bitwie tej pokonane. Generała Nawarro wzięto do niewoli.

Odpowiedzi Redakcyi.

Robociarzowi z ul. Gubernatorskiej. Niech się pan zgłosi do adwokata przysięgłego, p. Hermanowskiego, Konstantynowska 5. Godziny przyjęć od 4 do 7 wieczorem lub do 10 rano.

Do numeru dzisiejszego „Rozwoju“ zostaje dołączony prospekt tygodnika ilustrowanego dla młodzieży „Nasz Świat.“

Tabela wygranych.

(Nieurzędowa).

W 8-ym dniu ciągnięcia 5 klasy 195-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego (w d. 20 grudnia) wylosowano następujące wygrane:

Rb. 3,000	№ 1183.
Rb. 2,000	№ 12483 14298 19284.
Rb. 1,000	№ 17360 22440.
Rb. 400	№ 4469 5448 8368 8505 10317 13822
16889 17059 18013 21807 22558	
Rb. 200	№ 3666 7056 7490 11844 13156 13507
18988 19374 22270 22711 22978 22944.	
Rb. 100	№ 1512 2229 4836 6608 6612 7848 7419
8126 9594 9934 12896 13127 14369 15474 15753 15825	
20078 21177 21504 22534 23255.	
Rb. 50	№ 57 90 165 96 201 21 79 314 21 34 39
48 447 55 87 525 40 43 79 604 47 49 89 757 85 900 35	
65 77 93	
1011 35 112 21 22 66 80 91 207 49 52 61 81 842	
89 428 23 510 45 71 607 38 58 711 15 23 34 814 58	
971 90	
2002 8 28 39 63 182 204 37 300 26 31 74 84 402 38	
45 77 623 31 36 47 761 818 63 95 987	
3047 76 107 14 19 34 46 99 201 71 78 311 31 83 60	
61 97 407 15 42 53 67 505 40 64 90 633 46 51 93 738	
58 84 800 16 91 93 902 13 34 38 93	
4000 31 112 67 82 95 202 12 16 32 39 73 301 8 74	
430 95 546 47 617 26 30 42 704 10 44 865 94 930 48	
50013 33 80 117 34 62 220 28 414 35 61 512 611	
712 40 55 92 882 44 53 64 67 907 14 25 71	
5010 66 106 32 212 39 45 65 78 307 413 16 49 533	
51 74 89 661 87 90 780 89 836 75 99 967 72	
7058 138 46 59 209 12 61 62 83 305 65 84 444 86	
529 36 65 83 84 94 99 665 69 735 46 96 814 28 51 69 81	
955 63 73 95	
8110 72 287 64 99 373 90 409 71 515 602 5 6 19 33	
59 72 84 86 715 30 33 83 934 61 68	
9018 71 136 42 80 260 360 84 98 501 17 18 97 637	
702 88 815 16 48 904 17 48 69 76	
10002 12 16 42 184 219 83 86 330 54 58 480 535	
628 37 47 90 755 78 97 99	
11005 70 184 230 45 46 61 304 475 85 512 54 607 91	
30 77 818 907 22 37 58 59 78	
12075 101 3 8 74 219 45 94 350 54 87 414 17 55 97	
509 83 618 77 723 53 73 806 47 60 69 901 25 26	
13005 26 137 72 76 2004 18 57 94 95 97 98 348 55	
461 542 649 53 77 95 755 78 99 801 30 904 7 29	
14008 66 88 91 107 28 31 41 89 200 7 300 9 63 64	
78 416 88 570 75 613 35 42 66 69 73 765 83 86 87	
868 964	
15020 252 320 80 508 11 48 619 20 717 62 66 819 52	
85 987	
16008 23 48 50 142 51 201 32 74 354 88 92 448 93	
548 621 63 721 82 57 816 50 76 99	
17003 64 127 57 58 78 241 68 81 88 92 866 77 93	
440 503 83 698 744 63 828 83 41 50 904 6 23 77	
18050 57 93 96 176 211 19 40 314 46 55 57 67 442	
47 72 82 93 500 640 69 741 62 812 961	
19060 62 95 184 211 59 97 325 48 54 437 48 508	
609 10 29 77 725 37 86 800 17 78 92 924 28 35 55	
20001 34 71 172 79 204 6 24 26 50 324 44 46 407	
55 66 511 16 27 85 96 604 6 90 75 701 15 54 64 67 809	
16 51 924	
21001 40 40 73 81 87 94 125 87 200 35 44 86 391	
93 425 98 571 73 83 622 40 66 707 8 37 839 69 81 91	
908 68	
22039 100 79 306 21 65 77 448 53 67 515 30 47	
625 59 62 710 15 85 836 998	
23051 92 152 63 77 85 291 313 54 435 78.	

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
20/XI 1 pp.	741.0	+ 2.7	84	Pd 3	Z dnia 20/XII temperatura max. +2.6° C min. -1.0° C Opadu 0.1
20/XII 9 w.	743.6	+ 2.3	94	Pn 3	
21/XII 7 r.	748.6	+ 2.0	100	Pd Z 3	

Dla młodzieży i starszych:

- 1) Adam Mickiewicz — „Pan Tadeusz“ wydanie ozdobne z ilustracyami St. Masłowskiego; cena w oprawie 2.50 kop., dla prenumeratorków „Rozwoju“ tylko 1.25 kop.
- 2) Feliks Koneczny — „Dzieje Polski“ 2 tomy, z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski; cena w oprawie rb. 2.00, broszurowane 1.50 kop. dla prenumeratorków — w oprawie 1.30 kop. broszurowane rb. 1.00.
- 3) „Wilanów“ — opis pamiątek po królu Sobieskim; cena w oprawie 75 kop.

Dla starszych:

- 1) „Kocham i cierpię“ antologia poetów polskich; cena księgarska rb. 1.00, dla prenumeratorków „Rozwoju“ 55 kop.

Z WARSZAWY.

* Wystawa pamiątek „Starej Warszawy“.

Towarzystwo opieki nad zabytkami przeszłości w wykonaniu zadań, określonych ustawą, między którymi zastrzeżone jest prawo urządzania wystaw publicznych, przystąpiło do prac przygotowawczych nad zorganizowaniem w porze wiosennej roku przyszłego wystawy pamiątek „Starej Warszawy“.

Z kilku działów poszczególnych z których pomieniona wystawa składać się będzie, najważniejszym będzie dział widoków Warszawy, odtworzony przez celniejszych mistrzów pędzla i rydla z wieków ubiegłych, tej gmachów publicznych, świątyni, pałaców i zabytków miejskich. Znajdują tu pomieszczenie, między innymi: bogaty zbiór kartonów Vogla, nabyty po Mniskach w Paryżu przez s. p. ordynata Adama Krasieńskiego, zbiór akwareli warszawskich Karola Albertiego, artysty dworu hesko-darmstadtzkiego ze schyłku wieku XVIII, obrazy olejne Canalettego, Zaleskiego i innych artystów.

Dział drugi obejmuje zbiór planów miejskich, poczynając od najdawniejszego Tirre Galla, aż do czasów nowszych.

Dział trzeci poświęcony będzie zabytkom cechowym i pamiątkom wolnomularstwa warszawskiego.

Prawdopodobnie, wystawa pomieniona, do której uświetnienia przyczynią się posiadacze zbiorów prywatnych, urządzona będzie w jednym z gmachów publicznych miejskich i trwać będzie przez maj r. p.

Z powodu niedawno ogłoszonej w piśmie publicznego wiadomości, o zamierzonej wystawie starożytności, objaśnić należy, iż wystawa pamiątek warszawskich, o której tu wzmianka, nie ma i nie będzie miała nic wspólnego z pomienioną „wystawą starożytności“, której program obejmuje działy, w zakres przygotowującej się wystawy nie wchodzące.

* Nowa szkoła techniczna.

Ministerium handlu i przemysłu zatwierdziło ustawę szkoły przemysłowo-technicznej p. Dal-Trozso w Warszawie. Szkoła zamierza kształcić kandydatów na majstrów fabrycznych, techników budowlanych i geometrów, i posiadać będzie cztery oddziały: mechaniczny, chemiczny, budowlany i mierniczy.

Kurs jest 6-letni i przy wydziale mechanicznym będzie pod oddział dla młynarstwa.

Wykłady odbywać się będą po polsku.

Wydawnictwa Gwiazdkowe

STANISŁAWA MISZEWSKIEGO.

1) „Czy lubisz zwierzęta?“ Powiastki, wierszyki i zagadki.

2) „Podwórko wiejskie.“ Bajki i powiastki Stanisława Jachowicza i wielu innych.

3) „Prawdziwe zdarzenia z życia dzieci.“ Powiastki i wierszyki z 4-ma kolorowymi obrazkami i 12 rycinami w tekście. Zebrała Janina Polaniecka.

Pierwsze dwie z tych książeczek mają za bohaterów domowe zwierzęta i ptactwo: konia, krowę, owcę, kozę, osła, psa, kota, koguta, kwokę z kurczętami, geś, kaczkę. Każde z tych stworzeń jest przedstawione na obrazku kolorowym dużym, wyraźnym, czysto narysowanym, a więc przyjemnym dla oka dziecięcego.

Małe i przystępnie napisane powiastki, wierszyki, łatwe bardzo zagadki, których rozwiązanie znajduje się na obrazku, są drukowane czytelnie, dużymi literami. Obie książeczki są więc przeznaczone dla dzieci, już zaczynających czytać. Różnią się zaś formatem i objętością. Druga z nich jest przeszło dwa razy większego formatu i grubsza.

Jedna i druga zrobi niemałą uciechę tym dzieciom, które jeszcze nie posiadały obrazków podobnych. W obu pierwszą troską wydawcy był dobór obrazków—a drugą dopiero—zastosowanie do nich tekstu.

Odmiennej charakter ma trzecia książeczka—dla dzieci już nieco starszych, z rodzin—przeważnie—zamożniejszych, gdzie zdarzają się na stole biszkopeciki, ciastka z kremem, gdzie panienki

mają po kilka ładnych lalek do zabawy, gdzie wyjeżdżają na letnie mieszkanie do Zakopanego i t. p.

Nie czynimy zarzutu autorce z takiego doboru, bo przecież zamożniejszych dzieci jest dużo, i one najczęściej książeczek czytają.

Na pochwałę dodać należy, iż dobór powiastek i wierszyków jest bardzo staranny. Między autorami wierszyków napotykamy imiona takie jak M. Konopnickiej, T. Lenartowicza, Adama Pięty, I. Krasieckiego, Al. Fredry, Wincentego Pola, A. E. Odyńca i innych.

Po przeczytaniu takiej książeczki nasuwa się między innymi następująca uwaga.

Nieraz już pisano przeciwko „prawieniu moralów“ dzieciom; jednakże dotychczas ta „wada“ jest szeroko rozpowszechniona między wychowawcami. Otóż zbiorek, obfitujący w zdarzenia z życia dzieci, zdarzenia, malujące wypukło ich dobre serduszką, oraz przywary, wiekowi właściwe, a zawsze na złe wychodzące, pozwala rodzicom oszczędzić „prawienia moralów.“ Gdy znajdują w zbiorce powiastkę czy wierszyk odpowiedni, dadzą do przeczytania głośnego dziecku, które dopuściło się wykroczenia, i to nie natychmiast, ale w kilka godzin później, albo nawet nazajutrz, gdy już minęła pierwsza gorączka, spowodowana niewłaściwym postępkim, to będzie z pewnością lepiej zarówno dla wychowawców jak i dla dzieci, niż gdy tracą czas na niesmaczne „prawienie moralów.“

Z. K.

Kronika antialkoholowa.

Duma państwowa przyjęła w tych dniach wniosek, aby do programu nauki szkół ludowych wprowadzić naukę o szkodliwości alkoholu. Wychowanie młodzieży w zasadach wstrzemięźliwości jest bezwątpienia jednym z najlepszych sposobów przeciwdziałania alkoholizmowi, jak to wykazuje doświadczenie tych krajów, które naukę tę u siebie zaprowadziły, ale wymaga ona odpowiedniego przygotowania nauczycieli, a przede wszystkim przykładu osobistego wstrzemięźliwości, który silniej działa niż wszelkie pouczenie.

Miasto Londyn otrzymało po raz drugi w ciągu siedmioletniego swego istnienia abstynenta za burmistrza naczelnego, Sir Verey Strong bowiem jest Dobrym Templaryszem i członkiem czynnym loży londyńskiego zakonu Templaryszy „Olive Branch.“ Pierwszym burmistrzem w Londynie był mniej więcej 25 lat temu Sir Wilham Mc. Artur. Sir Verey Strong nawet przy takich okazjach uroczystych, jak np. pieczę zdrowia królewskiego, nie odstępuje od swych zasad, i nie spotyka się też w tym względzie z żadnymi trudnościami. Także wiele innych miast angielskich posiada burmistrzów-abstynentów, między innymi np. Edynburg.

Rozmaitości.

Wspaniały dar. P. Susse Sage, najbogatsza kobieta w Ameryce, a zapewne i w całym świecie, ofiarowała 2,250 000 dol. na budowę szeregu domów dla robotników w zdrowej czystej okolicy poza miastem. Ofiarowała ona 14 akrów gruntu, na którym będzie zbudowane nowoczesne przedmieście robotnicze, które pomieści 150 rodzin. Domki dla nich zbudowano wedle wszelkich wymagań higienicznych. Domki te oddane będą na spłatę robotnikom, którzy płacąc 25 dol. miesięcznie, po paru latach staną się ich właścicielami.

Dwadzieścia dziewcząt w płomieniach w New Yorku. W czteropiętrowym gmachu zajętym przez fabrykantów pudełek papierowych, bielizny spodniej i lampek elektrycznych wybuchł pożar w chwili, gdy w gmachu znajdowało się około 200 robotników przeważnie dziewcząt przy pracy. Ogień tak gwałtownie wybuchł i objął budynek, że 20 dziewcząt znalazło śmierć w płomieniach, a 40 odniosło poparzenia lub też okaleczenia podczas wyskakiwania oknami. Ciała nieszczęśliwych dziewcząt tak zostały opalone, że ich rozpoznać nie było można. Dzięki przytomności straży uratować zdołano około 100 dziewcząt pracujących na górnych piętrach. Wiele z nich pochwycono w sieci bezpieczeństwa rozciągnięte na dole.

MIASEŁO wyborowe

(naturalne krowie, bez żadnych domieszek)

w kilku gatunkach — poleca

Mleczarnia dominium „Tarnopol“, Piotrkowska 80.

Dla sklepów znaczne ustępstwo. 3161

Kotły czyszczy i reperuje solidnie fabryka kotłów, Kępczyński, Suwalska 24 3037d

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECZNICA ZĘBÓW

M. Riesnik-Epstein.

Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron. Reparacje i przeróbki sztucznych zębów napoczekaniu. Ceny bardzo przystępne. 2560

Palcie tylko znakomite papierosy

KREM

fabr. A. N. Szaposznikowa w Petersburgu

Cena 10 szt. 6 k., 5 szt. 3 k.

Dostac można wszędzie!

4154-9

Rozkład pociągów.

Zimowy od dnia 28-go października

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.30, b) 6.50, r) 8.30, d) 11.25, e) 2.15, f) 3.15, g) 6.10, h) 8.10.

Przychodzą do Łodzi: i) 4.30, j) 7.20, k) 9.35, l) 10.15, m) 1.25, n) 4.24, o) 5.25, p) 8.31, q) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska:

Odchodzą do Kalisza: o godz. 7.55, 12.30, 5.26, 6.26; do Warszawy: o godzinie 10.52, 12.11, 5.40.

Przychodzą z Kalisza: o godzinie 10.44, 11.57, 5.25, 9.35; z Warszawy o g. 12.10, 5.9, 6.48.

Kolej obwodowa.

Odchodzi ze stacji Łódź-kaliska do Słotwin o godz. 6.20, ze Słotwin do st. Łódź-kaliska przychodzi 6.53

Odchodzi ze st. Łódź-kaliska do Kuluszek 10.51, przychodzi do Kuluszek do st. Łódź-kaliska o godz. 7.46.

UWAGI. Godziny, wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od godz. 6 wieczorem do 6 rano

Pociągi oznaczone literami: c), f), h), i), k), m) o) r) zatrzymują się na wszystkich przystankach. Pociąg oznaczony literą e), zatrzymuje się tylko w Andrzejowie.

Pociągi oznaczone literami: b), g), l), p), bezpośredniej komunikacji Warszawa—Łódź.

W pociągach oznaczonych literami: b), d), g), k), o), kursują wagony pocztowe.

Na pociągi oznaczone literami a), d), f), h), l), j), m), o), sprzedają bilety do st. Andrzejów i ze st. Andrzejów do Łodzi po taryfie podmiejskiej.

Pociągi oznaczone literami a), b), g), i), m), o), r) łączą się w Kuluszkach z pociągami kolei nadwiślańskiej i ze Skarżyska, a pociągi oznaczone literami i), k), łączą się z pociągami pomiędzy Kuluszkami a Tomaszowem.

ZUPEŁNIE BEZPŁATNIE!!! TO NIC NIE KOSZTUJE!!!

Każdy żądający otrzyma BEZPŁATNIE paczkę zawierającą pewny środek przeciw REUMATYZMOWI i PODAGRZE.

Długi czas cierpiełem na REUMATYZM i podagrę, lecz żaden środek nie przyniósł mi najmniejszej ulgi, lekarze zaś uważali chorobę mą za nieuleczalną. Po upływie pewnego czasu udało mi się zestawie lekarstwo z 5 zupełnie nieszkodliwych części i stosując środek ten przez bardzo krótki czas zdołałem wyleczyć się zupełnie. Następnie próbowałem dawać to samo lekarstwo moim znajomym i sąsiadom, cierpiącym na reumatyzm, jak również chorym leczącym się w szpitalach na tę chorobę, a osiągnięte rezultaty wprost zdumiewały najważniejszych lekarzy, którzy przyznali, że wynaleziony przeze mnie środek leczniczy jest najpewniejszy.

Od tego czasu zdołałem za pomocą tego środka wyleczyć już setki osób, które skutkiem choroby tej stały się niedośćnymi kalekami, nie mogącymi ani jeść, ani ubierać się bez pomocy, z tych wielu w wieku lat 60 do 75, cierpiących na REUMATYZM od lat 30 z górą. Jestem tak pewien skutecznego działania tego środka leczniczego, iż postanowiłem rozesłać bezpłatnie kilkaset paczek, aby dać możność leżym zastępom chorych skorzystać zeń. Jest to środek cenny i nie ulega żadnej wątpliwości, iż chorzy, których lekarze, oraz na karacy w szpitalach uważają za nieuleczalnych mogą być zupełnie wyleczeni. **PROSZĘ ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA TO, IŻ NIE ŻĄDAM ŻADNEGO HONORARIUM,** lecz proszę tylko zakomunikować mi, iż W. P. życzy sobie otrzymać bezpłatnie paczkę tego środka leczniczego na próbę, wymieniając nazwisko swe i dokładny adres w języku polskim. O ile środek ten okaże się W. P. potrzebnym w większej ilości, to zaznaczam, iż cena tego jest bardzo umiarkowana. Nie pragnę, bynajmniej, zбогаć się, przeciwnie zaś pragnę tylko, aby wynalazek mój przyniósł największą ulgę cierpiącym na tę chorobę.

Proszę zwracać się na kartach pocztowych frankowanych marką 3 kop. do:

M. E. TRAYSER, № 124 Bangor House, Shoe Lane, London, E. C. England. 3586

CYRK A. DEVIGNE

w nowo wybudowanym komfortowym hajuiku przy TARGOWYM RYNKU.

Dziś, dnia 21 grudnia 1910 r. dane będzie

Wielkie Przedstawienie

z udziałem całej trupy i nowych debiutantów.

Zmiana programu. — **15 NOWYCH ATRAKCYI 15.**

1-szy raz w Łodzi **FURORA** **ARFORD i OTTKA** 1-szy raz w Łodzi **FURORA**

najlepsi w świecie ekscentrycy. Debiut **THE DENARDOS.**

Debiut młodoletniego **Herberta** — najmniejszego w świecie ekwilibrysty.

Do programu wejście **Wielki balet-pantomina „Zaczarowany flet“.**

Początek przedstawienia punktualnie o godz. 8^{1/2}, wiecz 3121 **ANONS.** Jutro **WIELKIE PRZEDSTAWIENIE**

JASNIEJ SŁONCA

ZAPRAWA do PODŁÓG bez SZCZOTEK
NADAJĘCIEMNY TRWAŁY POLYSK

PRZEDSTAWICIEL NA ŁÓDZI: **MARCUS, GEGELIŃSKA 40**

PUDER **Laboratorium St. GÓRSKIEGO, Warszawa, Leszno 12.**

VENUS Najdelikatniej przystaje do twarzy, przyrządzony podług najnowszych wymagań higieny, analizowany i odznaczony na 6-ciu wystawach lekarsko-higienicznych, najwyższymi medalami i polecony dla jako najlepszy puder krajowy w ozdobnem blaszaniem opakowania. 2611

Pań, ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!!!

CENA próbných pudełek 15, większe 30, 50 kop. i Rb. 1.

Lokal fabryczny

70 łokci długi i 80 szeroki z siłą parową i elektrycznym oświetleniem — **zarsz do wynajęcia** w całości lub też częściami. Ul. Prywatna (Czastna) 4, przy Średniej. 4370-6-6

Sapinol poczwórnie zgęszczony wyciąg z igliwia sosnowego do kąpielii nagrodzony na wystawie „Czystość — to zdrowie“ **medalem srebrnym** poleca **Apteka J. BOBAKOWSKIEGO** Krak. Przedm. № 59 w Warszawie. **ŻĄDAĆ WSZĘDZIE!** W Łodzi, u **L. SPIESS i SYN.** 1660

Drobne ogłoszenia.

A.A.A.A. Korzystną posadę otrzyma pianistka zaraz. Kaucyonowane biuro nau czycielskie W Rościszewskiej, Przejazd № 14 8518-1

A.A. Urzędnik, obozowany gruntownie z wszelkimi czynnościami biurowymi i prowadzeniem ksiąg buchalteryjnych, — obejmie jakiegokolwiek zajęcie, — z małym wynagrodzeniem, mając wolny czas, już od godz. 3 po południu. Łaskawe oferty w Ad ministracji „Rozwoju“ pod liter. B. Z. W. 6243d

Człowiek młody pragnie przyjąć jakie wieczorowe zajęcia czas wolny od godz 7 w. Ofer ty pod „Zajęcia“ proszę składać w adm. „Rozwoju“. 8502-1

Chtopiec potrzebny do apteki Andrzeja 26 8515-1

Do sprzedania piwiarnia z bi lardem w samym Rynku, dom № 1. Ozorków. Cena na miejscu. 8490-3-1

Do sprzedania sklep spożywczo dystrybucyjny. Ul. Borysia 20 Zubardz. 8425-5 4

Dnia 17 grudnia zginał pies wyżeł złoty, morengowaty; 5 rubli nagrody za przyprowadzenie na ul. Młynarską nr. 20 do składu aptecznego. 8463-3-2

Do sprzedania nowa bryczka Dulca Przedzalniana № 24. 8494-3-1

Foksteryer biały, laciasty, zagi nął w poniedziałek d. 19 b. m. Odprowadzić do K. Schönhalsa, Stare Rokicie № 1 8517-1

Gramofon koncertowy, 40 płyt, sprzedam za bezcen Wldzewska 40-6. 8516-3-1

Introligator zdolny potrzebny za raz do tłoczni artystycznej „Je rzy Jorasz“ Spacerowa № 34 8489-2-1

Mebie sprzedam tanio: stół, krzesła, szafy, biurko, otoma nę, łóżka dębowe z materacami i lampę. Nowo-Cegielniana 27 m. 3. 8485-2-2

P.P. do sprzedania plac przy ulicy Słowiańskiej. Wiado mość: Słowiańska 9 m. 21. 8461-3-1

Pokój albo pokój z kuchnią po trzebny od 1 stycznia dla l. k. 8481-3-2

Pokój przy rodzinie umeblowa ny do wynajęcia, Wldzewska nr. 152. Wiadomość w filii pie kurskiej. 8459-3-2

Pralnia egzystująca lat 20 do sprzedania zaraz, Spacerowa nr. 40. 8474-3-2

Potrzebny chtopiec do bufetu na st. Łódź fabryczna. 8495-1

Przybłąkał się pies duży czar ny na stacyi kolei kalisko-łódzkiej. Odebrać można ul. Senatorska № 15 Gola 8505-3-1

Przybłąkały się dwa psy czarny i złoty. Prawy właściciel o debrać może za zwrotem kosz tów. Kątna № 6, u stróża nocne go. 8500-1

Sklepek do sprzedania. Wiado mość: Ulca Orła 13 m. 10. 8484-3-3

Skład węgla do sprzedania Za kątna 17. 8449-3-3

Sklep spożywczo dystrybucyjny z filią piekarską sprzedam za raz. Komorne tanie. Grabowa 31. 8448-2-1

Sprzedam magle, Szkolna nr. 10. 8464-2-2

Sklep do sprzedania kolonialno-dystrybucyjny z powodu wy jazdu. Wagnera 3. 8452-3-2

Sklep kolonialny jest natych miast do sprzedania. Benedyk ta № 43. 8503-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania z powodu cho roby. Ul. Nowo-Zarzewska 23. 8491-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny po „spółce“ jest do sprzeda nia z powodu wyjazdu Mikoła jewska 89. 8496-3-1

Sprzedam dwa łóżka, szafę 2 smaszyzny, jedną ręczną. Wldzewska 145-16 8487-2-1

Wózek bujany sprzedam za rb 6. Wldzewska № 94. Stróż wskaze 8493-1

Wielką wyprzedzą gwiazdkową poleca Szanownej Pabliczno ści F. Mikszewski, ulica Mikoła jewska 67. Magazyn mój zaopatrzyłem w wielki wybór mab tapicersko-stolarskich i galant ryjnych tak nowych jak równi: używanych. Ceny nadzwyczo nizkie. 8015-847

Zmagle do sprzedania, Woi- czańska nr 137. 8457-3-2

Zagubione dokumenty.

Józef Palczyński zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Rubinsteina 8501-1

Stefan Braun zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Wevera i Reula. 8444-3-3

Ukradziono paszport, wydany na imię Johana Pola, wydany przez wójta gminy Radogoszcz, powiatu łódzkiego za nr. 851. 8456-3-2

Władysława Troszczyńska za gubiła paszport, wydaną z Sieradza. 8472-3-2

Zginiął paszport na imię Jozefa Zielińskiego wydaną z gmi ny Grabow powiatu łeczyckiego. 8442-3-3

Zginiął paszport na imię Kazi miery Głowańskiej, wydany z gminy Jeżów. 8441-3-3

Zginięła karta od paszportu z fabryki Müllera Ządla na imię Pawła Henryka Zawadzkiego. 8401-3-1

Zginiął kwit od paszportu, na imię Józefa Drożdżewicza, wy dana z fabryki Józefa Prylinskie go. 8467-3-2

Zginięła karta od paszportu, wydana z fabryki Karola Stei nerta na imię Łukasza Spieral skiego. 8462-3-2

Zginiął kwit od paszportu, wy dany z fabryki Beka na imię Mertina Obucha. 8466-3-2

Zginiął paszport, wydany przez wójta gminy Brójce, powiatu łódzkiego, na imię Franciszka Wojciechowskiego. 8469-3-2

Zginiął bilet od paszportu, wy dany z fabryki Wilh. Szwaigerta na imię Zygmunta Gintera 8447-3-2

Zginiął paszport wydaną z gmi ny Bartachów, gubernii kaliskiej na imię Józefa Zawłasa. 8499-3-1

Zginiął paszport na imię Bolesława Sadłowskiego, wydany z gm. Gospodarz 8497-3-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Stanisława Pekiara, wy dany z fabr Lonia 8498-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Pawła Macha, wydany z fabryki Wilhelma Szwelgerta 8453-3-2

Zginiął paszport na imię Pio tra Waleckiego, wydany z War szawy. 8492-3-1

Zginięła karta od paszportu na imię Michała Jaworskiego, wy dana z fabr Fiks i Kon 8421-1

Zginięła karta od paszportu wy dana z fabr. Franciszka Kin dermann na imię Jana Cezarego Löwenhaupta. 8505-3-1

Zginięła karta od paszportu wydana z fabr. A. Ossera na imię Józefa Witek. 8504-3-1

Zginiął paszport na imię Ro cha Wilczaka wydany z gminy Wróblew. 8488-3-1

Zginięła karta od paszportu, wydana z fabryki Reinholda Kłosa, na imię Czesława Kalnow skiego. 8514-1

Zginięła karta od paszportu, wydana z fabryki W. Schwel gerta, na imię Pawła Macha i świadectwo kolporterskie. 8513

Zginięła karta od paszportu, wydana z fabryki Heinza i Kuniztera, na imię Franciszka Kolasińskiego. 8512-3-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Jana Barona, wydany z fabryki Bechtolda. 8510-3-1

Zginiął paszport na imię Sta nisława Palpuchowskiego, wy dany z gminy Grabów, pow. łę czyckiego 8511-3-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Tomasa Barczaka, wy dany z fabryki Bechtolda 8509-3-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Władysława Stachurskie go, wydany z fabryki Poznań skiego. 8507-1

Zginiął kwit od paszportu na imię Augusta Kilmana, wyda ny z fabryki Bannicha 8454-1

17 grudnia, jadąc tramwajem ulicą Piotrkowską, zgubiono kopertę z papierami urzędowemi pod adresem Mazurowskiego przy ul. św. Karola № 14 uprasza się uprzejmie o zwrot popienionych papierów 8508-1

Wyrób miejscowy
Botalina
do czyszczenia obuwia
W przedlągu 10 lat wypróbowana i doprowadzona do doskonałości.
Spróbujcie!
Żądacie wszędzie! 4164 15

Nowa profesyal Własny interes! mogą posiadać dzielni mężczyźni przez założenie oddziału albo składu dla dużego rejonu. Bardzo solidny towar, przydatny dla każdego w mieście lub też na wsi. Zadnych specjalnych wiadomości nie potrzeba. Wielka przyszłość! Wspaniałe podziękowania! Natychmiast duży obrót i duży zarobek! Bez ryzyka! Również jako dodatkowa zajęcie bez przerywania sobie zwykłej pracy. Magazyn i kapitał niepotrzebne. Zapytania adresować: **E LAMBERTY & Co, TEGELEEN (Holland).** 3117-1

LOKAL
składający się z obszernej sali i pokojami wygodny na skład, bank i t. p. do wynajęcia od 1 lipca 1911 r. Wiadomość ulica Przejazd 8. 443-3-1

Sklep rzeźniczy
z całym urządzeniem zaraz do sprzedania, egzystujący od lat 50. Wiadomość: ul. Zielona № 55, u Hankiego. 3134-2-1

KLISZE REKLAMOWE
na gazet, cenionów, prospektów, itp.
R. BORNENHAGEN ŁÓDŹ
BRZEZIŃSKA 24, TELEFON 10-98. 4384 9 91

200 zajęcy
nadeszło, sarny, kuropatwy, ba zanty i t. d. Masło, wędliny i plerniki litewskie, przytem wszelkie inne produkta wiejskie poleca naj- **„ZAGON“**, Piotrkowska № 103, w po dwórzu 4155-3-1

Urzędnik
sporządza spis na nowy **po datek podomyny**. Konstan tynowska № 5, m. 19. 4153

Pracownia Damskich Sukien i Kostymów „STANISŁAWY“
Przejazd 48, m. 11. 2-e piętro, wprost schodów. Wykonuje roboty elektryczne podług najświetlejszych żurnali 2419

Pijcie w święta tylko Wina „Chasta“

Wina „Chasta“
pochodzą
z własnych winnic.

Wina „Chasta“
są czyste
i naturalne.

Wina „Chasta“
odznaczają się
wyborowym smakiem

Wina „Chasta“
Czerwone
od 40 kop. do rb. 1 kop. 25.

Wina „Chasta“
Białe
od 40 kop. do rb. 1.—

Wina „Chasta“
Deserowe
od kop. 80 do rb. 2.—

Skład: Piotrkowska Nr. 99. 3167

Zakład optyczny i elektrotechniczny KAZIMIERZA ROSZAKA (dawniej St. Lewiński)

w Łodzi, Dzielna № 1. — Firma istnieje od 1886 r.

Najpiękniejsze upominki gwiazdkowe w wielkim wyborze stanowią:

Lornetki najnowszych fasonów od 4 rb. 50 kop. do 175 rb. sztuka, binokle i okulary złote, double, oksydowane, lorgnons, barometry, cyrkle, maszynki elektryczne, brzytwy i maszynki do golenia, latarnie magiczne, kinematografy, termometry, szczyrki, kompasy etc.

Duży wybór: Narzędzi chirurgicznych, środków opatrunkowych, naczyń szklanych lekarskich i chemicznych, pasów rupturowych, bind damskich (dla przymierzania których oddzielny pokój), inhalatorów, irygatorów, pończoch, oraz w. in. wyrobów gumowych.

Reparacja wszelkich manometrów kotłowych i parowych. — Instalacja dzwonek i zamków elektrycznych, telefonów, piorunochronów oraz ich konserwacja. — Ceny konkurencyjne. 4380-5-3

SKŁAD OPTYCZNO-ELEKTROTECHNICZNY L. Grodzieński, — ŁÓDŹ — KONSTANTYNOWSKA 7.

~~~~~ Poleca nowości!!! ~~~~~

Eufony bez tuby grające wyraźnie i niekrzykliwe. Kinematografy od rb. 2 kop. 90, latarnie magiczne od 60 kop., maszyny parowe, lokomobile od 1 rb. 50 kop., koleje parowe, elektryczne i mechaniczne od 1 rb. 50 kop. Samochody parowe i mechaniczne, Ceppeliny, aeroplany latające Induktory, cewki od 2 rb. Różne zabawki od 3 kop. Latarki elektryczne od 35 kop. Lornetki od najtańszych do najdroższych. Stereoskopy, binokle, okulary. Ogromny wybór prezentyw dla pań i panów, pasów i t. d.

Wyłączna sprzedaż EUFONÓW.

Wielki wybór płyt do GRAFONÓW.

3175

Sprzedaż Maszyn do szycia

= GRAMOFONY i PŁYTY =

z różnych fabryk,

przeważnie JANUS RECORD

na żądanie na RATY!

A. FRIEDMAN, ŁÓDŹ
ul. Zgierska Nr. 1.

3173

ZAKŁAD MECHANICZNY

przyjmuje reparacje po cenach umiarkowanych.

93 № Piotrkowska № 93.

OZDOBY CHOINKOWE

jak również

PODARKI ŚWIĄTECZNE

jak papeterie, pudełka dla malarzy i książki, przybory piśmienne, pocztówki, albumy do poezji, notesy w oprawie skórzanej, srebrzonej i złoczonej. Ołówki, obsadki, piórniki, cyrkle etc. W wielkim wyborze

karły świąteczne,

wizytowe i noworoczne

polecają

K. Petersilge i M. Schmolke.

Ceny przystępne. — Sumienna obsługa.

4572-3-2

93 № Piotrkowska № 93.

MEBLE

różne wyprzedanie naitaniej życzącym na raty. Mikołajska 23. 4670-5-1

Nie można taniej!!

zamiast 22 rb. tylko 2 rb. 25 k.

Zegarek anker patent. (nie cylinder), wysyłamy za zaliczeniem po otrzymaniu z mówieniem, bez zadatku elegancki i mocny kieszonkowy męski zegarek syst. „Chronometr“ z czarnej angielskiej stali za № 419, chód dzwiczny na 18 rubiach, nakręca się uszk. em raz na 46 godzin ze szkłem zabezpieczającym od kurzu. Specjalne urządzenie zabezpiecza sprężynę od uszkodzenia. Cena tylko na krótki czas: 2 rb. 25 kop., 2 szt. — 4 rb., 3 szt. — 5 rb. 70 kop., 5 szt. — 9 rb. 25 kop., 8 szt. — 14 rb. 40 kop. (damski zegarek o 1 rb. drożej). Do każdego zegarka dodaje się poręczanie na lat 20. Za cło i przeyłkę 45 kop., na Syberyę 75 kop. Z zamówieniami zwracać się można bezpośrednio w języku polskim podług adresu, który można wyciąć i nalepić na kopercie lub odkrytec.

Austria m. Wiedeń 2/3 ul. Untr.-Augartenstrasse B 17-12
Jan Jakubowicz.

List do Austrii opłaca się bezwarunkowo 10 kop., od odkrytki 4 kop. Wystrzegaj się podrabiań. 3065

Fabryka Wyrobów Wełnianych E. Häntschel (jr.)

sprzedaje po cenach fabrycznych: KOŁDRY wełniane, SZALE, PLEDY (Kołdry dla dorosłych i dzieci), SUKNA na kostiumy damskie i CHUSTKI — w wielkim wyborze i w różnych cenach. Sprzedaż detaliczna po cenach fabrycznych.

SKŁAD FABRYCZNY

Wólczańska № 19. 4151

Najtańsza SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA S. DANCIGA POŁUDNIOWA № 13.

Rozmaite ceraty-linoleum, dermatoidy, pluszowe kołdry, dywany, pluszowe jata-cocos i inne chodniki, wycieraczki, portyery, firanki, story, lambrekiny, wszystko w największym i najładniejszym wyborze po niebywałych cenach.

Tamże dostaje się kalosze „KOLUMB” nieślizgające się jak i PETERSBURSKIE 1-szy gatunek.

3165-4-1

Warszawskie

Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe Lombard

Filia I przy ul. Zachodniej № 31

Filia II przy ul. Pasaż Meyera № 11

zawiadamia że w wigilię świąt Bożego Narodzenia, to jest dnia 11/24 grudnia r. b. czynności biurowe będą załatwiane tylko do godziny 12-iej w południe. 3177

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem mam honor zawiadomić Sz. Klijentele, iż mój

MAGAZYN OBUWIA

został przeniesiony na ul. Dzielną № 20. Magazyn znacznie powiększony i zaopatrzony w duży wybór gotowego obuwia z najlepszych materiałów, własnego wyrobu i podług najnowszych fasonów. Przyjmuję obstarunki, które wykonywam z wszelką akuratacją. CENY BARDZO NIZKIE! **T. OBRĘBSKI.**

Długa 66

róg Benedykta

Specjalny dom Fartuchów

66 Długa 66
dom własny.

Wielka świąteczna sprzedaż Fartuszków

podług ostatnich wiedeńskich modeli.
Ceny przystępne. Specjalnie koloro-
we. Krój bez zarzutu. Dobre szycie.

róg Benedykta

Długa 66

Wyższa szkoła kroju i szycia „JÓZEFINY“

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem,
w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 23.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczenice nabierają wprawy i gustu. Specjalny oddział artystycznego haftu i rysunków. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczenice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. **Na miejscu duży wybór manekinów.**

Przyjmuje się obstalanki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 3456r

Gdzie można kupić najtaniej na Gwiazdkę?
W Agenturze na Krótkiej № 11.

Nadeszły w wielkim wyborze

Gramofony

i płyty najświeższych repertuarów.

Wyżymaczki amerykańskie „American”.

Maszynki kuchenne „Primus”, do mielenia mięsa i kawy.

Kasetki stołowe i inne przedmioty domowego użytku.

Nowość „Radium” włączna igła do gramofonów.

Wrotki (Rollschuhe) najlepszych marek zagranicznych.

Na RATY i za gotówkę.

Maurycy Perle, Krótka № 11.

4614-5-3

KORZYSTNA OKAZJA

dla

GWIAZDKOWYCH ZAKUPÓW.

Każdy 20-y klient otrzyma **Lalkę
jako podarunek.**

Resztki na bluzki i suknie po nadzwyczaj tanich cenach w największym wyborze. Materiały Gwiazdkowe po 35 kop. za łokieć. Hałki jedwabne od 4 do 20 rubli, wełniane — 2.35 do 9 rb., zefirowe — 1.75.

Fartuchy w pięknej i solidnym wykonaniu.

Bielizna dla służących, radość każdej dziewczyny, bajecznie tanio. Firanki i chustki jako też pokrycia po cenach fabrycznych. Najmodniejsze i najświeższe materiały na suknie i kostyminy damskie ze sztuk w różnych gatunkach i w największym wyborze do Bożego Narodzenia po znacznie niższych cenach. 3103-2 2

E. STEGMAN

PIOTRKOWSKA 144, róg Ewangelickiej.

CUKIERNIA

E. BARTSCH dawniej J. SZMAGIER

PIOTRKOWSKA № 28

Nagrodzona złotymi medalami i dyplomem uznania

Poleca: Pierniki własnego wyrobu na czystym miodzie, jak również Owoce marcepanowe, Cukry likworowe, Czekoladowe figurki i Czekoladki deserowe z najdelikatniejszymi smakami. Struclę z makiem, z masą migdałową, orzechową, pistacjową, pączową, z konfiturami i maślane, baby parzone, petinetowe, piaskowe i pączowe, placki różne, Torty, Baumkucheny i Kremy, Blombiery, lody i t. p.

4073

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne

Andrzeja 13.

Przyjmuje od 9—10^{1/2}, rano i od
4—8 po poł. Państwo od 4—5
W niedziele i święta od g 10—1
507—1

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67

przyj. od 8—9^{1/2} r i od 5—6^{1/2} pp
Choroby wewnętrzne i nerwowe.
1429—1

ZĘBY sztuczne od 75 k.
Plomby od 50 k.
na kauczuku, złocie —
bez wyjęcia korzeni. Plombowanie
złotem, srebrem, porcelaną. Wy-
mowanie zębów bez bólu.
Przeróbka i reparacje na poce-
kania. Lek.-dent. S. LIPOWSKI,
Piotrkowska 92. 381r

„Zwölftee“

Radolfa Eberenca.

Niezawodny środek od
kaszlu i chrypki.

Sprzedaż w składach aptecznych
i aptekach. 3860 10 9

Wielka Wyprzedaż Gwiazdkowa!

Oddział męski

Palto z karakułowym kołnierzem od rb. 26. Najmodniejsze palto od rb. 15. Najmodniejszy garnitur z dobrego towaru od rb. 12. Wszelkie dziecięce i uczniowskie ubrania po bardzo niskich cenach.

za gotówkę i na raty.

L. KLEINOTH

Piotrkowska 99.

3095—6—4

ZAKŁAD

GIMNASTYCZNY

Surowieckiego

Ul. MIKOŁAJEWSKA № 29.
Gimnastyka szwedzka dla Pań,
Panów i dzieci. 4422-12

Do sprzedania

3 robocze konie z chomątami, 1 wolant mało używany, 1 rolwaga na resorach. Dowiedzieć się: Mi kołajewska 76, u szwajcara.

3109—6—2

Nauczyciel muzyki 4402

patent Konserwatorium Warsz. udziela lekcyj na fortepiano, skrzypcach, teorii, zborowo i pojedynczo, a także przyjmuje Stowarzyszenia śpiewacze Ulica Konstantynowska № 23 m. 5 i w Pablanicach ul. Letnia № 27 m. 8.

Szkoła rysunkowa

Jerzego Lemana

Model żywy. Oddział dla dzieci. Oddział dla rzemieślników z nauką technicznego rysunku. 314.
Południowa 2 III piętro.

Rohn, Zieliński i S^{ka}

Warszawa, Jerozolimska № 117.

Adres telegraficzny „Rohnzieliński”.

Pompy pneumatyczne „Neptun“ do studni wierconych
Pompy systemu Worthingtona do wszelkich celów
Pompy elektryczne i transmisyjne

Rury żebrowe, Radiatory.

Przedstawiciele:

HORDLICZKA i STAMIROWSKI

ŁÓDŹ.

297—26—24

Okazyjnie tanio do sprzedania

Meble z 4 pokojów mało używane:

2 garnitury salonowe, 2 Trzema, kilkadziesiąt obrazów różnego pędzla, 2 Łóżka z materacami, Bielizniarka, Toaletka, Umywalka z marmurem, 2 Szafy do ubrania, eleganckie Biurko męskie z fotelem, drugie mniejsze, Kredens ozdobny, 18 Krzesel, Stół, Samowarnik, 2 Otomany, Stolik do kart Ekran, Parawanik, Lampy, Słupki, Gramofon prawie nowy, Zegar duży stojący i drugi marmurowy kominkowy paryski, ładne Figury, Kredens kuchenny, oraz inne drobiazgi.

NAWROT № 44, m. 3.

3113

Doskonały środek przeczyszczający

w kształcie owocowych cukierków
o przyjemnym smaku.

Odziają skutecznie, są delikatne i nieszkodliwe.

Polecane przez lekarzy
dla dzieci i dorosłych.

Pudełko (20 Szt.) 75 kop.

Donabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych
Wystrzegać się naśladownictwa! Prawdziwe i
świeże karmelki „Laxin“ wyłącznie w zielono-
białych pudełkach.

18-91-4504

?KTO O TEM NIĘ WIĘ?

ze najpiękniejszy i najtańszy magazyn obuwia jest u
I. GOTLIBA, Łódź, Zielona 5.

Tysiące klientów nabyłem w krótkim czasie za solidne prowadzenie interesu i dobry towar.

Zawiadamiam Sz. Publiczność, że na zbliżające się święta przygotowałem wielki wybór po następn. cenach: Filcowe ciepłe buty 8 rb. 50 kop., lakierowane buty 8 rb., szagrone buty 7 rb., męskie lakierowane kamasze 5 rb. 25 k., giemzowe 5 rb., chromowe 4 rb. 75 kop., hamburskie 4 rb. 25 kop.; damskie lakierowane kamasze 5 rb., giemzowe 4 rb. 50 kop., chromowe 4 rb., hamburskie 3 rb. 50 kop., pantofle lakierowane 3 rb. 50 kop., kałozówki 3 rb., a także różne dziecięce buciki i ranne pantofle — po tanich cenach.

W dowód wdzięczności daję publiczności śliczny
PODARUNEK GWIAZDKOWY!

Każdy klient zostaje fotografowany i otrzymuje 2 ślicznie wykonane fotografie — bezpłatnie.

4648—6-5

SPECYALNY MAGAZYN

z dziecięcą i damską konfekcją

został zaopatrzonej w wielki wybór:

**Ubraniek
Pałtocików
Sukienek
Bluzek
Fartuszków
Bieliznę**

po cenach niskich lecz stałych.

Nawrot № 2.

Z poważaniem

Thommée.

4532-6

SWIATLOLECZNICZY I ROENTGENOWSKI GABINET

D^{ca} S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.

Krótką № 4.

Leczenie promieniami Roentgēna, światłem Finsena i kwarcowem (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — Elektroliza (radikalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny według prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Kaustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetlne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

270r

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8—12; 5—8; paule 12—1 Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Dr. med.

Aleksander FABIAN

przyjmuje codziennie do g. 10—6 rano i od 4—7 po południu. ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). 225r Choroby nerwowe i wewnętrzne

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11. Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

powrócił. Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym. Zaohodnia 33 (obok Lombar. akc.) Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3. Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje od godziny 8—10 w południe i od 4—8 wieczorem; w niedziele i święta od 9—2 w poł. 149r

Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE. ul. Południowa № 2. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., paule od 5—8 po poł. 1420r

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7 Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęcia: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., paule 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. ROSENBLATT

Choroby uszu, nosa i gardła. PIOTRKOWSKA Nr. 35. Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 4342

Dr. Fr. Łukasiewicz

Staro-Zarzowska № 36, róg Sosnowej. Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce. Przyjmuje do g. 11 rano i od 3 do 6 po poł. 2209r

Doktor Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE. Piotrkowska 121. Przyjmuje od 8—6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 4216r

Dentystka Zofia Sławińska

przyjmuje od 10—1 i od 3—6. Mikołajewska 39. 460843

Dr. Ładysław Michałski

akuszerka i choroby wewnętrzne. Mieszka obecnie: PIOTRKOWSKA № 34. Przyjmuje do 10 rano i od 4—6 po południu. 2415r

Dr. GUSTAWA ZAND-TENENBAUMOWA

CHOROBY KOBIECE, SKORNE, WENERYCZNE (u kobiet i dzieci) ul. Wschodnia № 49. Przyjm. od g. 11—1 i od 6½—8. 3547r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 18. Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne. Wydział i krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7½ po południu. 4072

D^{ca} I. Lipszyc

choroby dzieci.

Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp WSCHODNIA № 45 294

Pierwsza Chrześcijańska Lecznica chorób zębów i jamy ustnej.

Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 kop. Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztyfowe i wszelkie reperacje po conach umiarkowanych. Gutzmana Elikrir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — Łódź, Przejazd № 8. 2573

Podarki Gwiazdkowe

W największym wyborze!

Dla Pań

- Skunksowa kołnierze Rb. 29.—
- Pluszowe zakłady Rb. 29.—
- Bluzki jedwabne Rb. 3.90
- Halki jedwabne Rb. 4.25
- Matinki Rb. 1.75
- Szlafroki Rb. 5.25

Dla Panów

- Spodnie Rb. 2.90
- Kamizelki fantazyjne Rb. 2.50
- Garnitury marynar. Rb. 12.50
- Palta zimowe Rb. 18.—

Dla dzieci

- Sukieneczki dla dziewcz. Rb. 1.90
- Garnitunki dla chłopcz. Rb. 3.25
- Garnitury uczniowskie Rb. 5.80

Nadzwyczaj tanio!

Podarki dla służących

- Halki alpagowe Rb. 1.30
- Bluzki flanelowe Rb. 1.20
- Kołnierze futrzane Rb. 4.25
- Mufki futrzane Rb. 2.25

Schmechel i Rosner

Łódź, Piotrkowska 100.

8159

„THE BIO-EXPRESS“

ZIELONA № 2.

ZIELONA № 2.

NAD PROGRAM

Ku czci **L. N. Tołstoja**w 30 ty dzień po śmierci wielkiego myśliciela, **dziś, dnia 21 b. m.**, demonstrowane będą następujące obrazy:**KATIUSZA MASŁOWA**

z powieści L. N. Tołstoja „Zmarłychwstanie“.

L. N. Tołstoj w Astapowie. Pogrzeb hr. L. N. Tołstoja

własne zdjęcia.

Obrazy będą ilustrowane odpowiednią muzyką i śpiewem na magnitonie Edissona.

3129

MASŁO

syberyjskie, eksportowe,

uznane za najlepsze,

poleca Dom Handlowy

„Bracia Kieszkowscy”

Swoj własny kantor na Syberyi!

3400d

Piotrkowska 215.

Piotrkowska

59**PERFUMY, MYDŁA, WODY KWIATOWE**
i komplety perfumeryjne — w wielkim wyborze

po cenach niskich — poleca najtaniej

PERFUMERJA

59. Ul. Piotrkowska 59.

„Kosmos“**59**

Piotrkowska

BAŁUCKIE TOWARZYSTWO WZAJEMNEGO KREDYTU

w Bałutach pod Łodzią, ul. Zgierska 64,

zalatwia następujące, ustawą przewidziane, operacje bankowe:

- a) dyskontuje członkom Towarzystwa weksle handlowe;
  - b) udziela członkom Towarzystwa pożyczki pod zastaw papierów procentowych publicznych;
  - c) skutecznie kupno i sprzedaż papierów publicznych;
  - d) inkasuje weksle, wylosowane papiery i kupony; e) wydaje przekazy na różne miejscowości Rosyi i zagranicy;
  - f) przyjmuje wkłady pieniężne od członków Towarzystwa i od osób obcych i płaci od 4% do 6%;
  - g) asekuruje 5% rosyjskie pożyczki premiewe od amortyzacji.
- Biurowo otwarte w dni powszednie od 10 rano do 3 pp. 1564r42

Wakuje posada

pielegnarki uczenicy w lecznicy prywatnej, przy ul. Piotrkowskiej, № 251. Blizsze szczegoly na miejscu. 4083-3-3

Do wynajecia

mieszkanie z wszelkimi wygodami, swiezo odrestaurowane, skladajace sie z 5 ciu pokoi, na zadanie z 3-ch. Mikołajewska 4 m. № 8. 4081-3-3

Do sprzedania

w Łodzi plac przy ulicy Miłsza № 52. Wiadomość w m. Piotrkowie, Aleje Aleksandrowskie 19, Kochanowicz. 3145 3 2

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbka i reparacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści.

536d185

Kto przynosi światło, pociechę i wesolość do waszego domu? — Gramofon z najlepszą udoskonaloną płytą „Janus-Record“. Gdzie ich brak — jest ciemno i smutno! — Co uszlachetnia duszę i wzbudza dobre instynkty w sercach waszych dzieci? — Stanowczo muzyka! Więc kupajcie instrumenta i uczcie się grać. **Zwycięstwo płyt „Janus“ jest zapewnione!**

Precz z szumiącymi i niewyraźnymi płytami.

Żądajcie wszędzie!

Precz z szumiącymi i niewyraźnymi płytami.

jedynie ulepszonych i odpowiadających swemu zadaniu najlepszych płyt do gramofonów „Janus-Record“ z marką fabryczną dwugłowie.

Co miesiąc nowy repertuar.

Wyciąg polskich płyt z repertuaru grudniowego 1910 — już do nabycia.

- 604 (2931. Gwiazdka dla grzecznych dzieci.
- (2943. Pod Twoją Obronę...
- 607 (2939. Boga Rodzica — hymn z bitwy pod Granwaldem.
- (2942. Marsz Sokolów z chórem.
- 389 (2535. Bóg zawitał — kolenda.
- (2538. Hej! bracia, czy wy śpicie — kolenda.
- (2539. Gdy się Chrystus rodzi.
- 390 (2536. W żłobie leży.
- (2993. Tysiąc walecznych.
- 584 (2968. Na pastym stepie — damka z Dalekiego Wschodu.

- 385 (2967. Damka z drogich nam stron.
- (2992. Narodowiec.
- 347 (2526. Marsz z roku 1831.
- (2546. Stracone szczęście.
- (2977. W cyrku.
- 592 (2911. Jazda na statku na Bielany.
- (2828. Kawalerski oberek) harmonia z klarnetem.
- 575 (2975. Oberek z Grochowa)
- (2802. Dwie piękne warszawianeczki — polka.
- 572 (2798. Polka-chrabąszcz.

Wyjątki z oper i najnowszych operetek w śpiewie i orkiestrze, jako: Rozwódka, Hrabia Luxemburg, Cygańska Miłość i zadziwiający komiczny repertuar kłownów „Bim-Bom“ i wiele in. śpiewów i orkiestr.

Wielki Wybór Gramofonów ulepszonych i instrumentów muzycznych — po cenach fabrycznych.

Żądajcie szczegółowych katalogów płyt Janus-Record w polskim, rosyjskim i niemieckim językach. Wystrzegajcie się falsyfikatów. — Każda oryginalna płyta Janus zaopatrzona marką „Dwugłowie“, na zielonej etykiecie.

Skład wyrobów Akc. Towarzystwa Janus-Record

4410

H. Schönwitz. Piotrkowska 128.